Kissankasvatuksen tavoiteohjelma, KTO

pyhä birma

voimassa 2026–2030

Hyväksytty Pyhä Birman Kissa ry rotuyhdistyksessä [pp.kk.202v]

Sisällysluettelo

1 Yhteenveto 3

2 Rodun tausta 6

2.1 Rodun historia ja kehitys nykyiseen muotoonsa 6

2.2 Eri linjat pyhä birma kasvatuksessa ennen 2000-lukua 6

3 Rotuyhdistys ja sen historia 7

4 Rodun nykytilanne 9

4.1 Populaation koko ja jalostuspohja 9

4.1.1 Populaatio Suomessa 9

4.1.2 Sukusiitosaste ja sukukatokerroin 12

4.1.3 Jalostuspohja 14

4.1.4 Eniten käytetyt kissat kasvatuksessa 16

4.1.5 Rodun populaatiot muissa maissa 21

4.1.6 Yhteenveto populaation rakenteesta ja kasvatuspohjasta 22

4.2 Luonne ja käyttäytyminen 22

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä 23

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa 23

4.2.3 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta 24

4.3 Terveys ja lisääntyminen 24

4.3.1 Veriryhmät 24

4.3.2 Terveyskyselyiden tulosten analyysi 25

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt 28

4.3.4 Lisääntyminen 29

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat rakenteelliset ominaisuudet 31

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä 31
4.4 Ulkomuoto 31
4.4.1 Rotumääritelmä 32
4.4.2 Näyttelyt 33
4.4.3 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista 35
5 Yhteenveto aikaisempien toimenpiteiden / tavoiteohjelman toteutumisesta 36
5.1 Käytetyimpien kissojen taso 37
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen 37
6 Kasvatuksen tavoitteet ja toteutus 38
6.1 Kasvatuksen tavoitteet 38
6.1.1 jalostuspohja 38
6.1.2 käyttäytyminen ja luonne 39
6.1.3 terveys ja lisääntyminen 39
6.1.4 ulkomuoto 40
6.2 Suositukset siitoskissoille ja yhdistelmille 41
6.3 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta 42
6.4 Mahdolliset uhat sekä varautuminen ongelmiin 42
7 LÄHTEET 45
8 LIITTEET 46

1 Yhteenveto

Kuvaus rodusta

Pyhä birma on rotuna yksi vanhimmista tunnetuista kissaroduista ja sen geneettinen tausta on vahvasti Aasiassa. Birma on ulkomuodoltaan liioittelematon ja kooltaan keskikokoinen puolipitkäkarvainen naamiokissa. Sitä kuvaillaan rauhalliseksi ja sopuisaksi keskitien kissaksi. Luonteeltaan birma on seurallinen ja omistajaansa kiintyvä. Suomessa birman suosio ja rekisteröintimäärät ovat pysyneet tasaisina 2000 luvun, rotu on ollut useana vuonna Kissaliiton rekisteröintitilastoissa kolmen suosituimman rodun kärjessä. Myös näyttelyissä birmoilla on ollut hyvää menestystä kategoriassa 1.

Suomeen ensimmäiset birmat saapuivat 1970-luvulla, edustaen rodun alkuperäisiä ruskea- ja sininaamio värejä. Virallisesti hyväksyttyjä naamiovärejä on nykypäivänä kaikkiaan 40 eri värimuunnosta. Naamiokissalle tyypillisesti birmalla on värilliset korvat ja naamio, väriä on myös jaloissa ja hännässä. Silmät ovat aina siniset, mitä syvempi sävy sen parempi. Pyhällä birmalla on rodulle erityisenä piirteenä valkoiset tassut. Valkoiset osat periytyvät birmoilla oman sukkageenin välityksellä ja rodun standardi sanelee tarkasti ihanteen; kaikissa jaloissa tulisi olla standardin mukaiset sukat, jotka takajaloissa päättyvät ylösalaisin olevan V:n muotoisiin kiiloihin.

Rodun tilanne ja jalostustavoitteet

<u>Populaation rakenne ja jalostuspohja</u>

Birmoilla on rotuna historiallista sukusiittoisuutta, mikä väistämättä vaikeuttaa sukusiitosasteen nousun hallintaa. Birmoilla eniten käytettyjen (vuosina 2010 -24) jalostuskissojen keskinäinen sukulaisuus on huomattavaa. Kyseiset kissat (lähinnä urokset) ovat tuottaneet määrällisesti paljon jälkeläisiä ensimmäisessä polvessa, toisen polven käyttö on ollut epätasaista paikoin runsasta kasvatusta. Tämä ei kuitenkaan kuvasta yleisesti birmojen jalostuspohjan tilannetta. Tuontien määrä on kasvanut, tuontien taustalla on myös roturisteyksiä esim. persialaisten ja britin kanssa. Tehollinen populaatiokoko on nousussa ollen parhaimmillaan arviointijaksolla 37 %. Sukupuolisuhde on myös hienoisesti nousussa ollen 0,53. Suunta on populaation näkökulmasta oikea.

<u>Luonne ja käyttäytyminen</u>

Terveyskyselyissä birman luonne saa omistajiltaan kiitosta. Suomalaiset birmat vastaavat hyvin rodun luonnekuvausta. Birman tulisi olla jatkossakin sosiaalinen ja helposti käsiteltävä kissa. Pyhän birman ei kuulu olla arka tai aggressiivinen.

Terveys

Jalostusvalinnoissa tulisi huomioida yksilön lisäksi sen lähisuvun terveys: erityistä huomiota tulee kiinnittää suvuittain toistuviin tai mahdollisesti periytyviin sairauksiin ja terveysongelmiin. Birmojen kuolinsyissä kärkeä ovat pitäneet vuosia: FIP, sydänsairaudet sekä munuaisten vajaatoiminta. Kyselyissä esille nousevat erityisesti anaalirauhasongelmat, erilaiset suolistotulehdukset ja niin kutsuttu pica-oire. Kyselyjen perusteella birmoilla on jonkin verran haastetta naaraiden synnytysten kanssa (sektiosynnytykset).

Ulkomuoto

Suomessa birmojen ulkomuoto vastaa hyvin standardia. Kasvatuksessa ei juurikaan näy ylilyöntejä ylityypityksen osalta. Jonkin verran birman tyypissä on vaihtelua ja jatkossa olisikin hyvä kasvattajien kiinnittää huomiota yhtenäisempään näkemykseen standardista.

Tärkeimmät suositukset siitoskissoille

- Geenipohja (kasvatuspohja)
  - uroksen elinikäinen jälkeläismäärän tulee olla maksimissaan 19 (2 % laskettuna)/ 28 (3 % laskettuna) jälkeläistä*, toisen polven jälkeläisten ehdoton maksimimäärä on 56.
  - Birmojen kohdalla on pyrittävä 10.p sukusiitoksessa alle 2 %*. Ihanteellisissa yhdistelmissä sukusiitosprosentti on alle 1 %.
  - Tavoitteena sukupuolisuhteelle on ylittää 0,7 = kymmentä naarasta kohden jalostuksessa on käytetty uroksia 7 tai enemmän
  - Tehollisen populaatiokoon tulisi saavuttaa 50 %, luku kuvastaa kuinka suurta osaa sukupolven kissoista on käytetty jalostuksessa. Birmoilla viimeisin lukema on 37 % (sukupolvi on n. 3 vuotta). *ratkaistaan syyskokouksessa
- Käyttäytyminen ja luonne
  - Kasvatukseen ei tule valita arkoja, aggressiivisia, vaikeasti käsiteltäviä tai muuten luonteeltaan selvästi epätyypillisiä kissoja.
- Terveys ja lisääntyminen
  - Sydänterveyttä edistetään säännöllisillä ultraäänitutkimuksilla, koska rodulla esiintyy HCM-, RCM- ja DCM-kardiomyopatioita eikä pyhälle birmalle ole käytettävissä luotettavaa sydänsairauksien geenitestiä. Ajantasaiset testaussuositukset löytyvät rotuyhdistyksen verkkosivuilta.
  - Jokainen nuorena kuollut pyhä birma tulisi avata kuolinsyyn selvittämiseksi.
  - Karsastavaa, knikkihäntäistä tai purentavikaista kissaa ei tule käyttää kasvatuksessa.
  - Terveystietojen ilmoitus:
    - tutkimusten tulokset ilmoitetaan Kissaliiton Omakissaan tai tulevaan uuteen järjestelmään
    - Terveysongelmista ilmoitetaan yhdistykselle lomakkeella.
    - pentuetiedot ilmoitetaan yhdistyksen omalla lomakkeella pentulistalle ilmoittamisen yhteydessä.
- Ulkomuoto
  - Ulkomuodoltaan jalostukseen käytettävien kissojen tulee olla mahdollisimman rodunomaisia.
  - Suositellaan, että kasvatuksessa käytettävät birmat ovat käyneet näyttelyssä ja saavuttaneet avoimessa luokassa vähintään EX-tuloksen.
  - Kiinnitetään huomiota, että jalostuksen painoarvo ei ole liiaksi

ulkomuotokeskeisyydessä monimuotoisuuden kustannuksella.

2 Rodun tausta

2.1 Rodun historia ja kehitys nykyiseen muotoonsa

Legendat pyhä birman ympärillä ovat lukuisat, ja kissan alkuhistoria on hämärän peitossa. Yleisesti uskotaan, että pyhä birma on tullut arviolta vuonna 1920 Ranskaan lahjana Kaukoidästä. Kertoman mukaan uros (Madalpour) olisi kuollut jo matkalla, mutta naaras (Sita) synnytti pentueen pian tulonsa jälkeen. Pyhä birma -kasvatus alkoi Ranskassa 1920-luvulla ja todennäköistä on, että alussa on käytetty muita rotuja kasvatustyössä, jotta rotu säilyisi. Vuonna 1926 Pariisin kissanäyttelyssä pyhä birma esiteltiin ensimmäisen kerran, kissa oli nimeltään Poupèe de Madalpour. Ranskasta rotu levisi 1930-luvulla Saksaan, mutta toinen maailmansota koitui rodulle tuhoisaksi. Rotu elpyi sodan jälkeen hiljalleen ja levisi ympäri Eurooppaa. FIFe:n yleiskokous hyväksyi rodun vuonna 1949, ja birma kuuluukin vanhimpiin tunnettuihin kissarotuihin. Yhdysvaltoihin rotu vietiin 1960-luvulla ja 1970-luvulla Australiaan, Uuteen Seelantiin ja Japaniin. Rotu on levinnyt maailmanlaajuisesti. Suomeen saapui ensimmäinen pyhä birma vuonna 1970. Pyhän birman alkuperäinen naamiovärityys on ollut ruskeanaamio ja sittemmin sininaamio. Muut naamiovärit on tuotu rotuun vuosien saatossa, järjestelmällisellä jalostustyöllä roturisteyksiä hyödyntämällä.

2.2 Eri linjat pyhä birma kasvatuksessa ennen 2000-lukua

Tabbygeeni
Tabbynaamio birmojen kasvatus on alkanut 80- luvulla. Englannissa jalostettiin omaa linjaa persialaisia hyödyntäen. Kuuluisin tabbynaamio birma on kuitenkin saksalainen Las Perlas-sin Cepetto (SBI n21). Tuskin yhdenkään raitanaama birman sukutaulusta puuttuu tämä esi-isä. Cepetto on yhdistelmästä Mount Badger Chinchin Fleur (emo, Chincilla persialainen, s.1979) ja isänä Sariak Ch'en Chih Mai (ruskeanaamio pyhä birma, s.1980). Tabbynaamioista tuli virallisesti hyväksyttyjä FIFessä vuonna 1990.

Punageeni
Punageeni on sukupuoleen sidonnainen. Pyhä birma rotuun sitä lähdettiin jalostamaan jo 70-luvulla Britanniassa. Apuna käytettiin kotikissoja. Ensimmäisestä jalostusohjelmasta vastasivat englantilaiset Margaret Richards ja Elsie Fisher. Uroksena ensimmäisessä yhdistelmässä toimi kotikissa Ginger ja emona pyhä birma Mei-Hua Jocasta, SBI n. Ensimmäiset punanaamio pyhät birmat syntyivät 1975: Mei-Hua Firefly ja Mei-Hua Firebird. Punageenikasvatuksen edelläkävijänä pidetään Hilken kissalaa.

Suklaa ja lila kasvatus
Suklaa ja lila värien taustalla on pitkälti aasialaiset rodut, erityisesti siamilainen. Pennun on

saatava suklaageeni molemmilta vanhemmiltaan, koska suklaa periytyy resessiivisesti. Jos molemmat vanhemmat periyttävät myös diluutiota, on mahdollista saada lilavärittеisiä pentuja. Ensimmäinen tunnettu jalostusohjelma suklaalle toteutettiin Englannissa. Kasvattajana toimi Elisabeth Brigliadori (Schwecinthe) yhteistyössä Shirley Wilson-Smithin (Mandessa) kanssa. Jalostuksessa käytettiin kolmea muun rotuista kissaa tuomaan suklaageeniä: suklaanaamio siamilainen Dear Dominic, lilanaamio persialainen Mingchiu Manakini sekä suklaanaamio persialainen Minchiu Nobbi. Siamilaisen ja birman jälkeläisiä yhdistettiin seuraavassa polvessa persialais-birma jälkeläisten kanssa. Kasvatuksen ongelmakohtina olivat silmän muoto sekä päiden liian kapea tyyppi. Lisäksi jonkin verran ilmaantui valkolaikkuja leukoihin. 90-luvun alkupuolella suklaakissojen tyyppi alkoi jo kuitenkin olla tyydyttävän hyvä. Nämä linjat levisivät melko nopeasti jo 80-luvun lopulla maailmanlaajuisesti.

3 Rotuyhdistys ja sen historia

Pyhä Birman Kissa, Sacred Birmans in Finland ry

Pyhän birman jaosto perustettiin vuonna 1981 ja se toimi Suomen Rotukissayhdistys ry:n alaisena. Jaoston lakkauttamisesta päätettiin 5.5.1991, ja toimintaa jatkamaan perustettiin rotuyhdistys, joka sai nimekseen Pyhän Birman Kissa ry, Sacred Cat of Burma Fanciers of Finland r.y. Yhdistyksen nimi muutettiin 31.3.2005 kuuluvaksi Pyhä Birman Kissa, Sacred Birmans in Finland ry. Yhdistyksen tarkoitus on edistää pyhä birma -rodun yleistä arvostusta ja tuntemusta, rodun harrastajien yhteistyötä, rodun tavoitteellista ja suunnitelmallista kasvatustyötä sekä tutkia ja edistää kasvatus- ja hoitokysymyksiä. Yhdistys kerää pyhä birma -kissojen terveystietoja sekä ylläpitää birmojen kasvatuksen tavoiteohjelmaa.

Pyhä birman kissa ry on tehnyt yhteistyösopimuksen Suomen kissaliitto ry;n kanssa ja kuuluu sitä kautta Fife:en. Suomalaiset birmakasvattajat kasvattavat tällä hetkellä Suomen kissaliitto ry;n alaisuudessa. Muihin kattojärjestöihin kuuluvia kasvattajia ei ole määrällisesti paljoa. Suomessa on vain yksi rotua harrastava yhdistys, johon pääosa rodun kasvattajista kuuluu. Vuonna 2025 yhdistyksen kasvattajajäsenyyden oli maksanut 71 kasvattajaa.

Yhdistys tarjoaa jäsenilleen seuraavia palveluita:

<u>Pyhä Birma -lehti</u>
Neljä kertaa vuodessa ilmestyvä jäsenlehti on jäsenistön avoin keskustelukanava.

<u>Kotisivut sekä sosiaalinen media</u>
Yhdistyksellä on oma kotisivu Internetissä osoitteessa: www.birma.fi. Sivuilla yhdistys tiedottaa toiminnastaan ja tuo pyhä birma -rotua tunnetuksi. Sivuilla ylläpidetään myös mm. pentulistaa,

kasvattajalistaa sekä siitosuroslistaa. Tämän lisäksi yhdistys ylläpitää yhdistyksen Facebook ja Instagram sivuja sekä kasvattajille suunnattua Birmakasvattajat ja terveys ryhmää (Facebook). Yhdistys järjestää Birma porinoita eri teemoilla.

Rotuneuvonta

Yhdistys neuvoo erilaisissa pyhä birma -rotua koskevissa kysymyksissä. Yhdistyksellä on tällä hetkellä yksi rotuneuvoja (2025). Neuvoa voivat kysyä niin pennunostoa harkitsevat kuin kasvattajatkin.

Jäsentapahtumat

Yhdistys pyrkii järjestämään vuosittain jäsentapahtuman, jossa jäsenet tapaavat toisiaan ja kuulevat asiantuntijoiden luentoja rotukissamaailman aiheista. Tapahtumien teemoja ovat olleet mm. terveysasiat, pyhä birma -standardi ja rodun historia. Joka toinen vuosi pyritään järjestämään jäsentapahtuma kasvattajille, jolloin aiheet keskittyvät erityisesti kasvatustoimintaan. Tapahtumia järjestetään myös verkossa. Birmaporinat kokoavat jäseniä ja birmaa lemmikiksi harkitsevia keskustelemaan yhteisistä birmoihin liittyvistä aiheista zoomin välityksellä. Birmojen Breed BIS näyttelyjä järjestetään myös n. joka toinen vuosi.

Terveystyöryhmä

Vuoden 2004 alusta aloitti toimintansa terveystyöryhmä, jonka tarkoituksena on hankkia tietoa rodun terveystilanteesta, sekä jakaa tätä tietoa jäsenille. Terveystyöryhmä mm. Tekee säännöllisesti birmojen terveystilanteeseen liittyviä kyselyitä ja seuraa niiden kehitystä. Terveystyöryhmä myös pitää terveysaiheita esillä ja vähintään kerran vuodessa jäsenlehdessä käsitellään näitä aiheita.

Kuvio 1. yhdistyksen jäsenmäärä (tieto puuttuu vuosilta 2014, 2018–19).

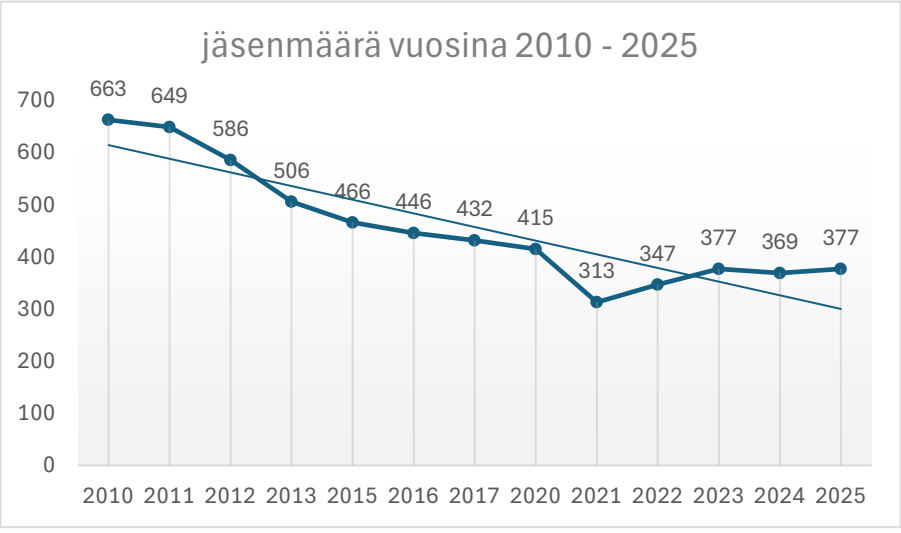

4 Rodun nykytilanne

4.1 Populaation koko ja jalostuspohja

Suurilukuinenkin rotu voi olla monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun yksilöistä ja sukulinjoista on käytetty kasvatukseen tai jos rodussa on yksilöitä, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Birmojen geenien monimuotoisuus on alhainen ja sukusiitosaste korkea moniin muihin kissarotuihin verrattuna. Kissojen perimä saatiin kartoitettua vuonna 2008. Tuolloin Leslie A. Lyons ja runsas kansainvälinen joukko tutkijoita julkaisi geneettisen kartoituksen kissojen perimästä maailmanlaajuisesti. Birman geneettinen monimuotoisuus on heikompi kuin esim. siperiankissalla. Keskimääräinen alleelien rikkaus **birmalla on 2.31**, siperiankissalla 3.45. Vertailun vuoksi sekarotuisilla kissoilla luku on 3.41 ja villikissoilla 3.36.

Taustana rodun melko heikolle nykytilanteelle on rodun historia. Rotu perustuu alun perin vain muutamaan Eurooppaan tuotuun yksilöön sekä II maailmansodan aiheuttamaan hävitykseen, jolloin rotu piti jälleen rakentaa uudelleen vain parista yksilöstä käyttämällä apuna roturisteytyksiä. Geneettinen pohja on näin ollen kapea. Aikaisemmin birmojen kasvatuksessa on käytetty tiukkaa sisäsiitosta tuotaessa uusia värejä rotuun ja birman tyyppiä vahvistaessa. Rotuun on syntynyt näin geneettisiä pullonkauloja. Samat kantakissat ovat kaikkien pyhien birmojen takana. Tämä luo haastetta nykypäivän kasvattajille, koska korkea sisäsiittoisuus aiheuttaa väistämättä ongelmia rodun terveydelle.

Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Toisaalta jos lähdetään nopealla tahdilla hakemaan geneettistä vaihtelua, ovat vaarassa kissan terveys, rodunomainen luonne ja ulkomuoto. Rodun ja yksilön perimän monipuolisuus on syytä pitää erillään, samoin kuin rodun sukusiitosaste ja yksilön sukusiitosaste.

4.1.1 Populaatio Suomessa

Rekisteröintimäärät Suomessa

2000- luku oli vahvaa nousua birma kasvatuksessa Suomessa. Pyhien birmojen rekisteröintimäärät ovat hieman notkahtaneet vuosina 2013–2015 sekä 2017–2018. Tällöin rotuun on rekisteröity selvästi alle 300 yksilöä vuodessa. Covid pandemia saattoi hetkellisesti

lisätä aktiivisten kasvattajien ja pentujen määrää (LIITE 1 aktiivisimmat 15 kasvattajaa 2010 - 2024), mutta vaikuttaisi siltä, että pandemian jälkeenkin birmojen kasvatus on edelleen pysynyt hienoisessa nousussa.

Kuvio 2. pyhä birma rodun rekisteröinnit Suomessa vuosina 1988–2024, lähde: Omakissa

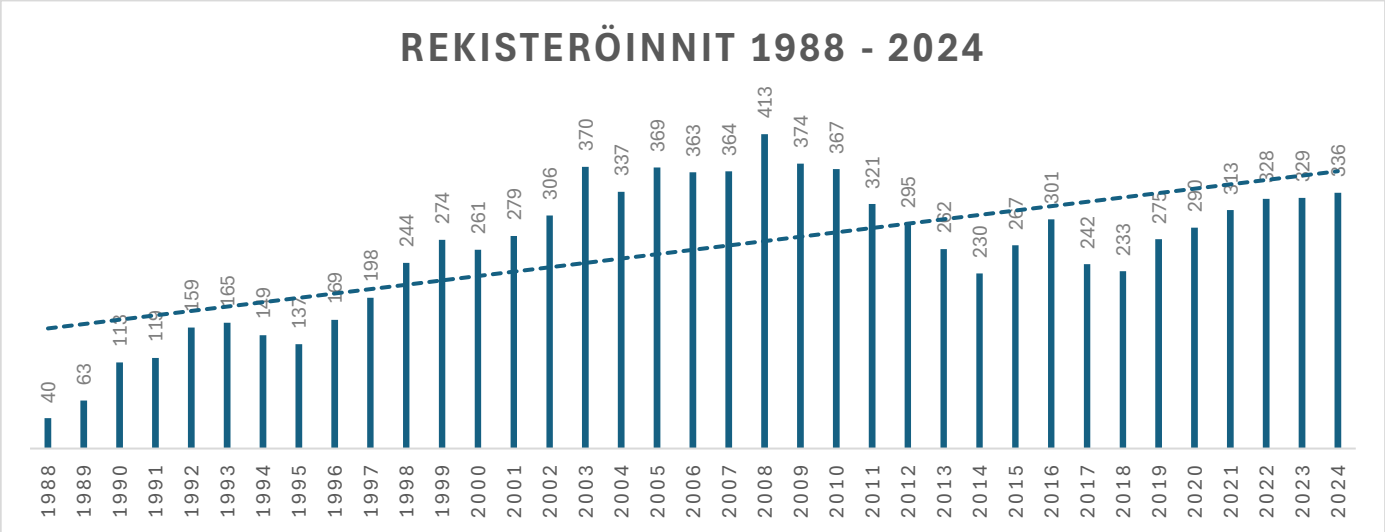

Jakautuminen linjoihin ja tuontikissat

Birmoilla rotuna ei suoranaisesti ole vallitsevia linjoja. Eri naamiovärit saattavat jonkin verran keskittyä samoihin linjoihin, erityisesti harvinaisemmat. Samoin roturisteyksien vaikutus voi hetkellisesti keskittyä tiettyihin väreihin ja kasvattajiin.

Tuontikissojen käyttö on ollut nousussa erityisesti urosten kohdalla. Edellisen tavoiteohjelman aikana hopeageeni birmojen tuonti on kasvanut jonkin verran, mutta kovin paljoa se ei kasvatuksessa näy. Koerekisteriin on rekisteröity birmoja erityisen monta Ruotsista, osalla takana löytyy roturisteytyksessä käytetty persialainen Purrstar's Sirius Impact. Osa naapurimaista Ruotsista ja Virosta tuoduista kissoista päätyy lyhyen välimatkan vuoksi suoraan lemmikeiksi. Birmayhdistyksen kasvattajajäseninä on ulkomaalaisia kasvattajia ja siten heille on luonnollista myydä pentujaan myös Suomeen.

Kuvio 3. tuontimäärät ja maat vuosina 2010–2024

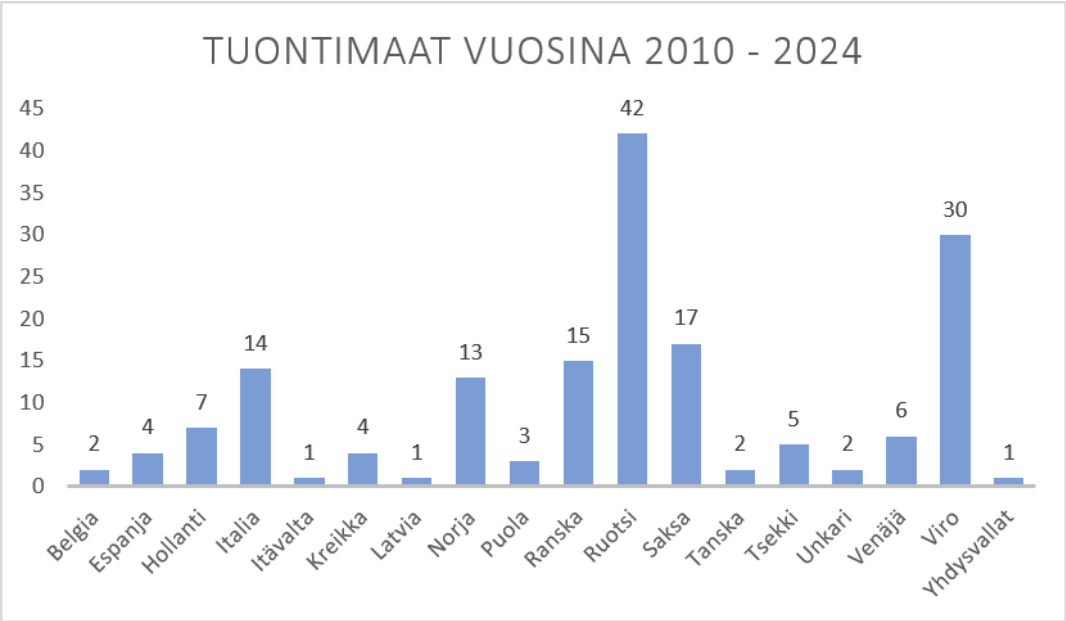

Vuositasolla vuosina 2010–2024 käytetyimmät urokset ovat olleet usein tuonteja. Uroksia on määrällisesti tuotu ulkomailta viime vuosina naaraita enemmän. Tässä on pientä muutosta.

Kuvio 4. Tuontien sukupuolijakauma 2010–2024

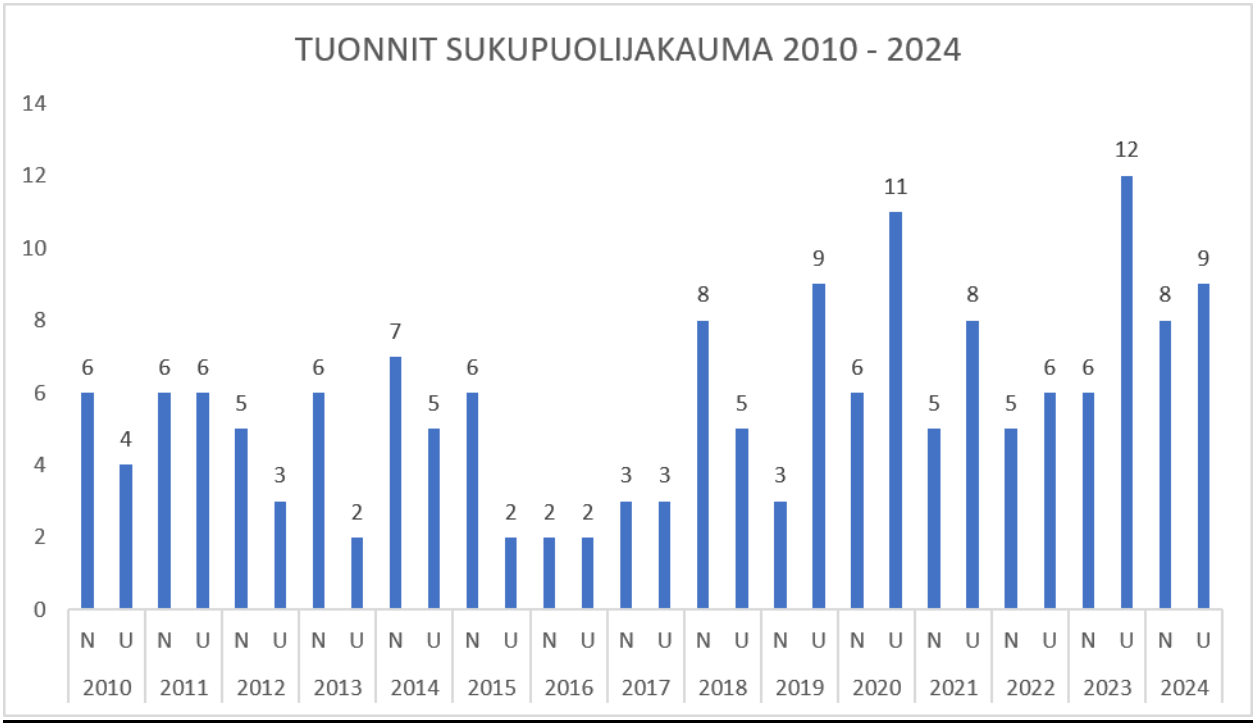

Hopeageeni

FIFe hyväksyi hopeatabby- ja savunaamion kesän 2016 yleiskokouksessaan pyhien birmojen virallisiksi naamioväreiksi. Birmoille on kehitetty uusia naamiovärejä vuosien varrella eri maissa. Hopean suhteen Ranska on toiminut edelläkävijänä, kasvatusta aloitettiin siellä 80–90- luvuilla. Saksan ja Uuden-Seelannin hopeajalostusohjelmat ovat myös tuoneet oman lisänsä hopeageenivarastoon. Vuonna 1988 ranskalainen Catherine Viltange (Shweli-Sittang) yhdisti pyhän birman ja mustasavu persialaisen. Sveitsiläinen kasvattaja Josette Savary (Saya San) teki saman työn vuonna 1994, hän myös käytti persialaista (chincilla) kasvatuksen pohjana. Muita mainittavia hopeakasvattajia ovat olleet Geneviéve Basquine (des Moulins de Busset) ja Jean-Luc Odeyer (Sacré Roi). Mystique Bluen 2000-luvun lopulla Saksassa käynnistämä kasvatusohjelma on tällä hetkellä ehkä kehittynein Ranskan ulkopuolinen savu- ja hopeakanta. Kissa Mystique Blue's Praline Saksassa on tuonut maahan des Bois de Princayn linjaa Ranskasta. Linjan taustat perustuvat ruskeasavu persialaiseen Yasmine Ismashangiin. Suomeen ensimmäiset hopea birmat tuotiin Ranskasta ja Saksasta kissaloihin FI*Kipparin ja FI*Kimono.

Roturisteytykset

Ennen 2000- lukua roturisteyksillä on haettu uutta väriä pyhä birma rotuun. Birmoja on risteytetty ainakin kotikissojen, persialaisten ja siamilaisten kanssa. Siamilaisia on käytetty esimerkiksi suklaan, lilan, kanelin ja beigen naamiovärin kehittämisessä, FIFessä kaksi jälkimmäistä ovat vielä hyväksymättömiä värejä. Aina kun roturisteys tehdään, vaikuttaa se epäedullisesti kissan tyyppiin ja voi tuoda luonteeseenkin epätyypillisiä piirteitä. Toisaalta risteytysten kautta rotuun on tullut geneettistä monimuotoisuutta lisää. 2000- luvulla roturisteytyksiä ei ole enää tarvittu niin paljoa värien kehittämiseen. Nyt on herätty siihen, että risteyksiä voidaan tehdä rodun terveyden edistämiseksi ja näin onkin toimittu Suomessa. Suomessa yhdistettiin pyhä birma naaras siperiankissa uroksen kanssa. 2012 Tanja Luoma (FI*Tamus) astutti pitkän suunnittelun ja valmistelun jälkeen sinikilpikonnanaamio pyhä birma naaraansa FI*Tamus Jetta Jubileen cremevärisellä siperiankissa uroksella (FI*Lumikissan Tossavainen). Roturisteytyksiä on toteutettu myös muualla Euroopassa. Erityisesti Ruotsista on tuotu 2020- luvulla roturisteys taustaisia kissoja kasvatukseen. Haasteena jatkossa on huolehtia siitä, että tuonteja käytetään tasaisesti eikä yksittäinen kissa dominoi koko sukupolvea.

4.1.2 Sukusiitosaste ja sukukatokerroin

Rodun suositus sukusiitosmaksimista

Birmojen kohdalla on pyrittävä 10.polven sukusiitoksessa alle 2 %. Ihanteellisissa yhdistelmissä sukusiitosprosentti on alle 1 %. Korkeampia sukusiitosasteita tulisi käyttää vain, jos kasvattajalla on hyvä syy yhdistelmän tarpeellisuudelle. 10.p sukusiitos ei saisi missään oloissa ylittää 6,25 %. Vuodesta 2015 keskimääräinen sukusiitosaste on laskenut alle 2 % ja pysynyt siinä. Tässä

on menty hienosti alaspäin vuoden 2004 luvusta 6,4 %. Kokonaissukusiitoksen osalta työ on hidasta birman historian vuoksi. Kun mennään sukupolvissa kauemmas taaksepäin, niin yhteisiä sukulaisia tulee väistämättä vastaan. 15 vuodessa 30 %:sta on päästy alle 29 %. Hyvä periaate kasvatuksessa on se, että yhdistelmän kokonaissukusiitosaste on alempi kuin vanhemmilla. Pawpedsin foundation työkalu tarjoaa asian tarkasteluun kiintoisan työkalun, kun haluaa perehtyä sukupuihin yhä tarkemmin.

Ihan täyttä totuutta lukema ei aina kerro, koska tuontien ja roturisteyksien osalta on puutoksia tiedoissa erityisesti Omakissassa, sekä Pawpeds tietokannoissa. Mitä lähemmäs mennään 20 % kokonaissiitosasteessa, sen todennäköisempää on, että tiedoissa on suuria aukkoja, toki taustalla voi olla roturisteys. Pawpeds on poistanut muun rotuiset kissat birmojen sukutauluista, tämä on johtanut siihen, ettei roturisteytysten sukusiitosastetta pystytä enää tietokannasta selvittämään. Erityisen huonosti tietoa on tuontikissojen osalta, jos ne ovat aiemmassa kotimaassaan rekisteröity niin sanottuihin itsenäisiin yhdistyksiin. Jatkossa perinnöllistä vaihtelua kuvastaakin todennäköisesti paremmin sukukatokerroin. Tuontien määrä on jatkanut nousua ja niiden kautta Suomeen on saatu sukulinjoja, jotka tuovat harkitusti käytettyinä vaihtelua perimään. Kasvattajat ovat tuoneet rohkeasti myös linjoja, joiden taustalla on roturisteyksiä.

Taulukko 1. Birmojen vuositilasto. Lähde: Omakissa ja Pawpeds

	2024	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**	**2015**
pennut* (kotimaiset)	319	310	317	300	273	263	223	236	297	258
tuonnit*	17	19	11	13	17	12	10	6	4	9
rekisteröinnit* yht.	336	329	328	313	290	275	233	242	301	267
pentueet	88	93	114	102	97	83	73	76	89	84
pentuekoko KA	2,9	2,8	2,9	2,7	2,9	3,1	3,3	3,1	3,1	3,1
kasvattajat (joilla pentuja)	47	40	57	54	48	50	43	49	55	53
jalostukseen käytetyt eri urokset										
- kaikki	48	48	55	44	41	42	37	36	41	42
- kotimaiset	37	32	45	33	29	30	29	33	36	37
- tuonnit	11	16	10	11	12	12	8	3	5	5
Jalostukseen käytetyt eri naaraat										
- kaikki	88	89	105	99	91	80	69	74	84	77
- kotimaiset	79	78	92	89	82	72	65	72	78	71
- tuonnit	9	11	13	10	9	8	4	2	6	6
sukusiitosprosentti (10. polvessa) KA	0,8**	1,3	1,5	1,3	1,2	1,4	1,6	1,3	1,3	2,0
kokonaissukusiitosaste KA	27,1	27,6	29,0	28,9	29,1	29,4	29,8	29,0	29,9	30,0

*rekisteröidyt
**pawpeds tietokanta ei enää tunnista roturisteyksien muun rotuisia kissoja vaan jättää kissojen tiedot tyhjäksi

Kissaliiton ylläpitämässä Omakissa järjestelmässä on myös mahdollista tarkastella sukusiitosastetta. Kovin läheisiä yhdistelmiä ei suositella lainkaan. Esimerkiksi veli/sisar-yhdistelmänsukusiitosprosentti on 25,0 %, samoin emo/poika-yhdistelmän. Liian tiukka sukusiitos eli linjaus johtaa lopulta monenlaisiin ongelmiin. Puhutaan sisäsiitos depressiosta. Sen tiedetään heikentävän immuniteettia, aiheuttavan hidasta kasvua, pienikokoisia aikuisia yksilöitä, pentuekoon pienenemistä, lisäävän pentukuolleisuutta, lisäävän allergioita ja monella tavalla lisäävän sairastavuutta. Myös kissan odotettu elinikä lyhenee.

Sukukatokerroin

Sukukatokerroin kertoo perimän vaihtelun määrästä yhdistelmissä eri tavalla kuin sukusiitosprosentti. Jos sukukatokerroin on kovin pieni, on perimän vaihtelua jo menetetty, vaikka sukusiitosaste olisi alhainen. Sukukatokerroin lasketaan todellisten ja mahdollisten esivanhempien suhteena. Esimerkiksi 5 polven sukutaulussa on maksimissaan 62 mahdollista esivanhempaa, jos sukutaulusta kuitenkin löytyy vain 31 eri kissaa, tarkoittaa se sitä, että puolet perimästä on jo menetetty.

Toisin kuin sukusiitosasteen, tulisi sukukatokertoimen olla mahdollisimman korkea, yli 90 %. Sukusiitosasteen ja sukukatokertoimen suhde ei ole suoraviivainen. Mitä sukusiitetympi kissa on, sitä alhaisempi on sen sukukatokerroin. Kuitenkin yhdistäessä kaksi sukusiitettyä kissaa, jotka eivät ole toisilleen sukua saadaan alhainen sukusiitosprosentti ja yhdistelmä vaikuttaa hyvältä, mutta menetetty perimää nähdään tarkastelemalla sukukatokerrointa. Tällä hetkellä sukukatokerrointa on mahdollista tarkastella Omakissassa, mutta birmojen rekisteröintitietojen vajavuudesta johtuen tarkempia tilastoja ei näiden valossa voi tehdä. Kun tarkastellaan birmojen sukutauluja 6. polveen, on mahdollista päästä 100 %. 7. polven kohdalla alkaa tulla puutoksia. Pawpedsia on hyvä hyödyntää, kun haluaa tarkastella sukutaulussa toistuvia yksilöitä (mark double), vaatii kirjautumisen Pawpeds tietokantaan.

4.1.3 Jalostuspohja

Tehollinen populaatiokoko

Tehollisen koon osuus maksimista kertoo, kuinka suurta osaa sukupolven kissoista on käytetty jalostuksessa. Mitä isompi prosenttiluku on sitä parempi tilanne monimuotoisuuden kannalta. Tehollinen populaatiokoko on myös laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Mitä suurempi rodun tehollinen populaatiokoko on, sitä paremmin

perinnöllinen vaihtelu säilyy rodussa. Pieni tehollinen koko tarkoittaa nopeaa sukusiitoksen lisääntymistä. Birmoilla tehollinen populaatio osuus maksimista pyörii tarkasteluajankohtana 30–37 % välillä. Luku kuvaa sitä osuutta birmoista, jotka ovat jatkaneet sukua. Ihan viime vuosina on tullut nousua, tähän vaikuttaa urosten osalta useamman yksilön käyttö.

Sisäsiittoisuusasteen nousu/sukupolvi kertoo, kuinka nopeasti heterotsygotia-aste eli populaation monimuotoisuus laskee. Kansainvälisten suositusten (esim. FAO = Yhdistyneiden kansakuntien (YK) elintarvike- ja maatalousjärjestö) mukaan sisäsiittoisuusasteen nousu tulisi pitää alle 1 % tai mieluiten alle 0,5 % sukupolvea kohden. Mitä pienempi luku sitä parempi. Birmoilla keskiarvo on 0,25 % tarkasteluajankohtana. Populaatiogenetiikassa sisäsiittoisuusasteen nousu sukupolvea kohden on kääntäen verrannollinen populaation tehokkaaseen kokoon (Ne), käytetty kaava:

$$\Delta F = 1/ 2*Ne$$

- **Δ F** = Sisäsiittoisuusasteen nousu per sukupolvi (desimaalina, esim. 0,01 = 1 %).
- **Ne** = Populaation tehokas koko (niiden yksilöiden määrä, jotka siirtävät geenejään eteenpäin ihanteellisessa populaatiossa).
- tehokas populaatiokoko on laskettu ensin kaavalla: **4*U*N / (2*U+N)** (tehty peruskaavan korjaus, jossa epätasainen pentujen lkm ja päällekkäisien sukupolvien vaikutusta on pyritty ottamaan huomioon). Tämän jälkeen tulos on sijoitettu Δ F-kaavaan.

Taulukko 2. jalostuspohja per vuosi ja per sukupolvi rekisteröinneistä. Lähde: Kissaliitto; Omakissa.

	2024	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**	**2015**
per vuosi										
pennut	319	310	317	300	273	263	223	236	297	258
pentueet	88	93	114	102	97	83	73	76	89	84
jalostukseen käytetyt eri urokset	48	48	55	44	41	42	37	36	41	42
jalostukseen käytetyt eri naaraat	88	89	105	99	91	80	69	74	84	77
pentuja per uros KA	6,6	6,5	5,8	6,8	6,7	6,3	6,0	6,6	7,2	6,1
pentueita per uros KA	1,8	1,9	2,1	2,3	2,4	2,0	2,0	2,1	2,2	2,0
pentuja per naaras KA	3,6	3,5	3,0	3,03	3,0	3,3	3,2	3,2	3,5	3,4
pentueita per naaras KA	1	1,04	1,1	1,03	1,06	1,04	1,05	1,02	1,06	1,09
isät/emot	0,55	0,54	0,52	0,44	0,45	0,53	0,54	0,49	0,49	0,55
per sukupolvi (kolme vuotta)	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**	**2015**

pennut	946	927	890	836	759	722	756	791	738	738
pentueet	295	309	313	282	253	232	238	249	237	241
jalostukseen käytetyt eri urokset	113	100	91	82	77	79	87	86	82	83
jalostukseen käytetyt eri naaraat	214	214	191	181	162	158	160	175	171	181
isät/emot	0,53	0,47	0,48	0,45	0,48	0,50	0,54	0,49	0,48	0,46
Tehollinen populaatio Ne	220	207	186	172	158	158	167	173	167	173
Tehollinen populaatio Ne osuus maksimista	37,2 %	33,5 %	30,0 %	30,4 %	31,2 %	34,0 %	35,0 %	34,7 %	35,2 %	35,9 %

Sukupuolisuhde

Sukupuolisuhteen haasteet ovat olleet birmoilla tiedossa jo ensimmäisen tavoiteohjelman ajoilta. On oleellista käyttää mahdollisimman montaa eri urosta jalostukseen, sen sijaan, että yhdelle siitosurokselle tehdään paljon jälkeläisiä. Tämä on tärkeä keino lisätä rodun monimuotoisuutta ja on kaikkien kasvattajien ulottuvilla. Taulukon 4 luvuista nähdään, että tilanne on välillä heikentynyt, mutta viime vuosina urosten käyttö on monipuolistunut. Suhdeluku 0,53 kertoo sen, että 10 naarasta kohden on käytetty suunnilleen 5 urosta. Sukupuolisuhteen tulisi olla yli 0,7 (Jaana Tähtinen 22.8.2021 luento). Uroksia pitäisi olla jalostuskäytössä enemmän naaraiden määrään verrattuna.

Taulukko 3. Sukupuolisuhde syntyneiden ja jalostuskäytössä jatkaneiden birmojen osalta Suomessa vuosina 2010–2024. Jokainen jalostuskissa on laskettu vain kerran sukupolvessa (3 vuotta), riippumatta siitä, jos sillä on ollut pentuja kaikkina kolmena vuonna. Lähde: Kissaliitto

Sukupolvi	syntyneet urokset	lisääntyneet urokset	Lisääntyneet urokset % sukupolvi	syntyneet naaraat	lisääntyneet naaraat	Lisääntyneet naaraat % sukupolvi
2010–2012	503	124	25 %	470	271	58 %
2013–2015	393	108	27 %	372	207	56 %
2016–2018	397	104	26 %	381	180	47 %
2019–2021	459	117	25 %	427	220	52 %
2022–2024	453	148	33 %	479	244	51 %

4.1.4 Eniten käytetyt kissat kasvatuksessa

Eniten käytetyt pyhät birmat ovat erittäin vahvasti keskenään sukua toisilleen, lukuun ottamatta listojen tuonteja. Naaraiden listalla jälkeläismäärät ovat suosituksissa 1. polvessa, mutta vahva sukulaisuus keskenään heikentää tilannetta. Naaraiden osalta tuonteja on myös vähemmän. Osalle listan naaraista on syntynyt toistuvasti huomattavan isoja pentueita.

Suositeltu elinikäinen jälkeläismäärä

Birmat lasketaan suuriin rotuihin, pienissä roduissa pentuja on alle 200 sukupolvessa. Suurissa roduissa 2–3 % sukupolven aikana syntyneistä pennuista on maksimimäärä/uros. Suositus, joka turvaa monimuotoisuutta yksittäisen kissan elinikäiselle jälkeläismäärälle suurilukuisissa roduissa on enintään 2–3 % laskettuna rodun kolmen vuoden rekisteröintimääristä. Toisen polven jälkeläisiä saisi suurilukuisissa roduissa olla 4–6 % laskettuna kolmen vuoden rekisteröinneistä (taulukko 4).

Taulukko 4. Suositus yhden uroksen maksimijälkeläismääräksi: suuret rodut 2–3 % sukupolven aikana syntyneistä pennuista on maksimimäärä/uros

sukupolvi (3 vuotta)	pentujen lukumäärä sp	max jälkeläismäärä sp laskettu 2 %	max jälkeläismäärä sp laskettu 3 %	max jälkeläismäärä 2. sp laskettu 4 %	max jälkeläismäärä 2. sp laskettu 6 %
2010–2012	973	19	29	39	58
2013–2015	765	15	23	31	46
2016–2018	778	16	23	31	47
2019–2021	886	18	27	35	53
2022–2024	932	19	28	37	56

Pentumäärät ovat lähteneet viime vuosina nousuun, näin ollen myös suositeltu elinikäinen pentumäärä on noussut. Myös toisen polven jälkeläismäärää on syytä pitää silmällä, kun suunnittelee jalostusuroksen valintaa. Saattaa olla, että tässä valossa linjoja on käytetty liikaa tai hyvinkin vähän.

Jalostuskissojen käyttömäärät birmoilla

Eniten käytetyt urokset ylittävät kirkkaasti jälkeläissuositukset. Sama toteutuu osalla 1. ja 2. polven jälkeläisissä. Eniten käytettyjen urosten kohdalla voidaan puhua liikakäytöstä. Naaraiden kohdalla tilanne ei ole ihan niin silmiinpistävä. Jälkeläismäärissä yllätykset naarailla tulevat 2. polven jälkeläisissä, mikä on luonnollista, koska listan naaraat ovat sukua runsaasti käytetyille uroksille ja naaraille. Jos jälkeläismääräksi sallitaan 2. polvessa 6 %, pitäisi toisen polven jälkeläismäärän jäädä kaikilla alle 56 jälkeläisen.

Taulukko 5. Vuosina 2010–24 eniten käytettyä 15 siitosurosta. Lähteet: Omakissa ja Pawpeds.

uros	kasvatuksessa vuosina	pennut 2010–24	pentueet 2010–24	pennut yhteensä	isoisänä	Muuta
JoJon Oro de Ley (2012), SBI n21	2013–2020	**84***	24	**84**	**173****	täysveli JoJon La Veta de Oro
JoJon Kuajiang Hua (2010), SBI b21	2013–2020	**52***	19	**52**	**80****	tytär Jojon Wending Pic
Zaraxe Adamnan Morris (2008), SBI b	2009–2012	**49***	20	**61**	**103****	tytär Hedvigian Ofelia
DE*Las Perlas-sin Bleu Fantasme (2015), SBI a	2017–2020	**44***	14	**44**	**73****	poika Jojon Caifeng Pic
lines-Hovi Aurelius (2013), SBI a	2015–2020	**40***	14	**40**	**61****	
JoJon La Veta de Oro (2012), SBI d21	2014–2022	**39***	14	**39**	**77****	isä Jojon El Rayo Rumba
Fotocatin Risto Räppääjä (2009), SBI n	2011–2015	**38***	15	**38**	**122****	tytär Felinessi Colette
Merissal Quentin (2005), SBI a	2006–2014	**37***	13	**63**	**59****	
JoJon Caifeng Pic (2018), SBI a21	2019–2021	**36***	9	**36**	34	isä Bleu Fantasme, emo Picolina
GR*Birmangel Cognac (2019), SBI a	2020–2024	**35***	11	**43**	50	
Kujakeikarin Öifrid (2015), SBI c	2018–2024	**35***	11	**35**	28	emo Kujakeikarin Justiina
ES*Blue Heaven Sunny Queen (2010), SBI a	2011–2015	**34***	12	**34**	55	tytär Ziazan Inessa
JoJon El Rayo Rumba (2000), SBI n21	2002–2012	**33***	12	**98**	**338****	pojat Oro de Lay ja La Veta de Oro
Kattimäen Matti-Katti (2014), SBI n21	2015–2016	**33***	9	**33**	**70****	
NO*Stalderkattens Oskar (2019), SBI e	2020–2024	**32***	10	**32**	24	

* ylittää suosituksen elinikäisestä jälkeläismäärästä
**ylittää suosituksen (suositus maks. 4–6 % ensimmäisen sukupolven jälkeläismäärästä)
oranssilla merkitty tuontikissat

Taulukko 6. Vuosina 2010–24 eniten käytetyt 17 siitosnaarasta. Lähteet: Omakissa ja Pawpeds.

naaras	kasvatuksessa vuosina	pennut 2010–24	pentueet 2010–24	pennut yhteensä	isoäitinä	Muuta
JoJon Enterprise (2008), SBI n	2011–2018	**28***	8	**28**	20	
Felinessi Colette (2014), SBI a	2015–2020	**27***	6	**27**	44	tytär Zildan Helmisimpukka, isä Risto Räppääjä
Zildan Elisabeth (2012), SBI h21	2014–2020	**27***	7	**27**	**70****	emo Zildan Matildan puolisisko
Kermatassun CindySimasuu (2008), SBI b	2011–2017	**24***	8	**24**	9	
Zildan Helmisimpukka (2018), SBI n21	2019–2024	23	5	23	0	isä JoJon Oro de Lay, emo Felinessi Colette
Zildan Matilda (2010), SBI b21	2012–2018	23	6	23	**57****	tyttäret Zildan Huopatossu ja Metsämansikka
Kujakeikarin Justiina (2013), SBI a	2015–2021	22	5	22	36	
DE*Picolina v. Fuchswinkel (2013), SBI a21	2015–2022	22	6	22	**89****	tytär JoJon Wending Pic, poika JoJon Caifeng Pic
Zildan Huopatossu (2018), SBI n21	2019–2023	21	6	21	14	sama yhdistelmä Zildan Metsämansikalla
Clavinova Pumpuli (2014), SBI b	2015–2021	20	6	20	**59****	tytär Clavinova Xena
Ziazan Inessa (2014), SBI c21	2016–2021	20	5	20	36	isä ES*Blue Heaven Sunny Queen
Clavinova Xena (2016), SBI b	2019–2025	19	5	19	10	emo Clavinova Pumpuli
Hedvigian Ofelia (2012), SBI n21	2014–2020	19	6	19	22	isä Zaraxe Adamnan Morris
JoJon Wending Pic (2015), SBI n	2017–2021	19	6	19	42	isä JoJon Kuajiang Hua
Soleados Ameelia (2011), SBI f21	2012–2017	19	4	19	29	
WanillaWillan Elwiira (2015), SBI n	2016–2022	19	6	19	12	

Zildan Metsämansikka (2017), SBI n	2019–2022	19	5	19	0	Sama yhdistelmä Zildan Huopatossulla

* ylittää suosituksen elinikäisestä jälkeläismäärästä, max 23 jälkeläistä elinikä
**ylittää suosituksen (suositus max. 4–6 % ensimmäisen sukupolven jälkeläismäärästä, max. = n. 56 jälkeläistä)
oranssilla merkitty tuontikissat

Jalostuskissojen keskinäinen sukulaisuus

Sekä urosten että naaraiden osalta kiistatta huolta aiheuttaa kummankin listan kissojen sukulaisuudet. Eniten käytettyjen urosten listalla JoJon El Rayo Rumba pitää edelleen kärkisijaa suurella toisen polven jälkeläismäärällä 338. Eniten käytetyt urokset heijastuvat myös vahvasti eniten käytettyjen naaraiden listalle. Molempien listojen kissoilla on vahvat sukulaisuudet keskenään.

1. JoJon El Rayo Rumba
    a. JoJon Oro de Lay, poika
        i. Zildan Huopatossu, tytär
        ii. Zildan Metsämansikka, tytär
        iii. Zildan Helmisimpukka, tytär
    b. JoJon La Veta de Oro, poika
2. Fotocatin Risto Räppääjä
    a. Felinessi Colette, tytär
        i. Zildan Helmisimpukka, tytär

Helmisimpukalla ja Metsämansikalla ei ole kummallakaan vielä toisen polven jälkeläisiä. Listoilta löytyy lisää samansuuntaisia yhdistelmiä, mutta jälkeläismäärät ovat maltillisempia. Eniten käytetyissä siitoskissoissa on vähemmän täysin eri linjaisia kissoja. Osittain tämä selittyy sillä, että paljon jälkeläisiä saanutta urosta on käytetty lähes yksinomaan kasvattajan omille naaraille.

Vuositasolla eniten käytettyjen urosten kohdalla on kuitenkin enemmän vaihtelua ja tilasto antaa paremman kuvan jalostusurosten käytöstä kasvattajien keskuudessa. Edelleen huolimatta mahdollisuudesta implanttiin, urosten elinikäinen jälkeläismäärä toteutuu suhteellisen lyhyessä ajassa.

Taulukko 7. Vuositasolla eniten käytetyt urokset

vuosi	*uros*	*pennut kyseisenä vuonna*	*% osuus kyseisen vuoden rekisteröidyistä pennuista (kotimaiset)*	*isänä kaikki pennut*
2010	Zaraxe Adamnan Morris	**26***	7,1	**61***
2011	**S*PreciousBlue's Leonardo**	24	7,9	**28***
2012	**N*Børskatten Gizmo**	23	8,2	24
2013	Saca's Jaecar Farren	16	5,8	16
2014	Halipalleron Adventus	17	8,6	17
2015	Nalandan Bandhula	19	7,2	19
2016	Kattimäen Matti-Katti	**26***	9,4	**33***
2017	**DE*Las Perlas-sin Bleu Fantasme**	20	8,4	**43***
2018	JoJon Oro de Ley	22	8,9	**80***
2019	**S*Chimär's Lorentzo**	19	7,1	19
2020	JoJon Caifeng Pic	22	7,6	**36***
2021	**IT*Achtung Baby Casanova In Hell**	20	6,9	20
2022	**GR*Birmangel Cognac**	21	6,4	**43***
2023	**IT*Albafeles' Hamilton**	23	7,9	23
2024	ElfQuest Åskar	18	6,5	18

4.1.5 Rodun populaatiot muissa maissa

Tuonnit parantavat monimuotoisuutta ja tuovat vaihtoehtoja paljon käytetyille kotimaisille linjoille. Iso-Britannia, Australia ja USA saattaisivat olla kiinnostavia tuontikissojen perimän kannalta. Tuontikissat ovat hyvin tervetulleita lisätessään rodun diversiteettiä Suomessa. Merkityksellisintä kuitenkin on tuontikissan sukupuu ja hyvän tuontikissan löytäminen vaatiikin ulkomaisten yhteyksien luomisen lisäksi perehtyneisyyttä sukuihin, joita Suomessa jo laajalti esiintyy, kuten esimerkiksi monet ruotsalaiset suvut. Tuontikissat mahdollisimman erilaisilla sukupuilla tai jopa mahdollisilla uusilla roturisteytystaustoilla ovat kuitenkin merkittävä apu kasvatustyössä. Tosin viime vuosina yhden ja saman roturisteytyksen käyttö tuontien taustalla voi tuoda uutta pullonkaulaa kasvatukseen.

On hyvä kiinnittää huomiota myös siihen, että tuontikissan taustat esimerkiksi sairauksien osalta jäävät usein kasvattajansa vakuutteluiden varaan, kun taas kotimaisten kissojen osalta toivottavasti käytössä ovat kasvattajien välisen yhteistyön kautta rehelliset terveystiedot pitkälle taakse päin. Lisäksi linjasiitos ja täten korkea sukusiitosaste, kuten myös siitosmatadorien käyttö saattavat olla joskus ulkomailla yleisempiä kuin Suomessa ja näihinkin on kiinnitettävä huomiota tuontia suunnitellessa. Kokeneen kasvattajan apu, niin käytännön asioissa kuin sukupuun tarkastelussa ovat arvokkaita ensimmäistä tuontia suunnittelevalle. Pohjimmiltaan birmat ovat Euroopassa, kuten koko maailmassa, kuitenkin lähtöisin samoista kantakissoista ja lopulta kaikki sukua keskenään, joten ratkaisevaa apua saadaan vain roturisteytyksistä.

4.1.6 Yhteenveto populaation rakenteesta ja kasvatuspohjasta

Birmojen rekisteröintimäärät ovat lähteneet nousuun ja ovat toistuvasti ylittäneet vuotuisen 300 rekisteröidyn birman määrän. Pentuja on hyvin saatavilla, mutta kasvattajat eivät ole erityisemmin raportoineet vaikeuksista löytää pennuille koteja.

Jalostuskissojen käyttö aiempina vuosina kertaantuu edelleen birmojen sukulaisuuksissa. Naaraiden osalta yllätykset tulevat toisen polven kissoissa, joissa saattaa olla tuottelias uros jälkeläinen. Haasteet liikakäytössä koskettavat siinä määrin yksittäisiä kasvattajia, että voidaan arvioida kasvattajien yleisesti kiinnittäneen huomiota yhdistelmiin ja geneettiseen vaihteluun jalostusvalinnoissaan. Tuontien määrä on kasvanut, samoin roturisteys kissojen käyttö. Haasteena kasvatukselle onkin malttaa seurata, minkälainen vaikutus näillä kissoilla on suomalaiseen birma kantaan. Kotimaisia hyviä linjoja tulisi samalla vaalia. Kasvatuslinjojen tuntemus edesauttaa hyviä jalostusvalintoja. Tehollinen populaatiokoko on noususuunnassa (nyt n. 37 %, tavoite yli 50 %), samoin sukupuolisuhde on noussut (nyt yli 0,5, tavoite yli 0,7). Joten kasvatuksen suunta on lukujen valossa oikea.

Keskeistä populaation kannalta on edistää rodun monimuotoisuutta ja hidastaa kokonaissukusiitosasteen nousua. Työtä on myös sukupuolisuhteen osalta, eri urosten käyttöä tulisi vieläkin tehostaa.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen

Pyhä birma on rauhallinen, ystävällinen, lojaali ja sopeutuvainen kissa. Birma on luonteeltaan myös utelias ja avoin tutustumaan uusiin asioihin. Sosiaalisuutensa ja sopeutuvuutensa ansiosta birma sopii hyvin esim. lapsiperheen lemmikiksi, sekä perheeseen, jossa on muitakin lemmikkejä. Birma ei yleensä ole kovin äänekäs. Jotkut birmat kuitenkin ilmaisevat närkästyksensä ns. birmayskällä, mikä on eräänlaista puhisemista. Birma on utelias ja leikkisä. Minään merkittävänä saalistajana birmaa ei yleensä voi pitää, mutta esim. lelujen perässä juokseminen tuottaa kissalle suurta huvia. Lemmikkinä birma onkin hyvin osallistuva perheenjäsen, joka haluaa olla omistajansa seurassa sekä mukana kaikissa arjen askareissa.

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä

FIFe:n virallisessa pyhän birman rotumääritelmässä ei ole mainintaa rodun luonteesta ja käyttäytymisestä, mutta birman luonne vastaa tällä hetkellä melko hyvin rodusta kertovia esittelykuvauksia. Esim. Suomen Kissaliiton Hanki Kissa -sivustolla kuvaillaan birmaa suloiseksi, rauhalliseksi, lempeäksi ja sopeutuvaksi kissaksi, joka kiintyy syvästi omistajaansa.

Poikkeuksellisen arkoja ja syrjäänvetäytyviä yksilöitä esiintyy jonkin verran. Arkuus ja syrjäänvetäytyvyys voivat johtaa stressistä tai pelosta johtuviin käyttäytymishäiriöihin, kuten aggressiivisuuteen ja merkkailuun, tai terveydellisiin ongelmiin. Tällä hetkellä kissanäyttelyissä näkee harvemmin aggressiivisia tai vihaisia birmoja.

4.2.2 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Monesti puhutaan sukupuolten välisistä eroista kissoilla, mutta birman kohdalla tällaisia selkeitä eroja ei ole havaittavissa. Erot ovat ennemminkin yksilöiden välisiä, kuin sukupuoleen sidottuja. Yleisesti ottaen kastroidut/steriloidut birmat ovat rauhallisempia, sosiaalisempia ja ihmisläheisempiä. Suomeen tuodaan vuosittain useita birmoja ulkomailta, eikä luonne-eroja eri maiden kissojen välillä ole havaittavissa. Sen sijaan kissojen sosiaalisuudessa ja sopeutuvuudessa saattaa toisinaan esiintyä eroavaisuuksia johtuen siitä, että maailmalla kasvatuskäytännöt ja -olosuhteet voivat olla hyvinkin erilaiset (esim. häkkikasvatus).

Sosiaalisuutensa takia birma kaipaa seuraa, eikä se viihdy pitkiä aikoja yksin kotona. Yksinäinen kissa voi turhautuessaan tehdä tihutöitä sekä vaatia omistajansa huomiota myös ei-toivottuna ajankohtana, esim. yöllä. Yleensä birma suhtautuu vieraisiin kissoihin melko neutraalisti, jopa välinpitämättömästi, tai varovaisesti pälyillen. Birma on harvemmin aggressiivinen tai hyökkäävä vieraita kissoja kohtaan. Tuttuihin kissoihin se suhtautuu yleensä sopuisasti. Vieraisiin ihmisiin birma ottaa ennakkoluulottomasti kontaktia, ja tuttujen ihmisten seuraan se hakeutuu mielellään viettämään aikaa.

Jotkut birmat saattavat olla arkoja koville äänille, esim. pölynimuri ja hiustenkuivain. Toiset taas saattavat hämmentyä esim. autossa, eläinlääkärissä tms. Enemmistö kuitenkin sopeutuu erilaisiin tilanteisiin ongelmitta. Hoitotilanteissa birma on yleensä helposti käsiteltävissä, eikä se ole missään tilanteessa aggressiivinen.

Birmoilla esiintyy jonkin verran pica-oireyhtymää. Tämä tarkoittaa häiriötä, jossa kissa syö pakonomaisesti ravinnoksi kelpaamattomia asioita, kuten villaa, muovia, kumia, tms. Joillakin yksilöillä esiintyy myös pakonomaista itsensä nuolemista tai karvojen pureskelua. Pican

taustalla voi olla terveydellinen ongelma, kuten ruuansulatuskanavan häiriöt tai kilpirauhasen liikatoiminta, mutta myös aktivoinnin puute, stressi tai emolta opittu käytösmalli. Kyseessä voi olla ohitse menevä vaihe, esim. uuteen kotiin muuton yhteydessä, mutta joillakin kissoilla käytöstä esiintyy läpi elämän.

Ikääntyessään birmavanhus saattaa olla äänekkäämpi ja se voi tehdä tahattomasti tarpeitaan vääriin paikkoihin. Mikäli kissalla on kipuja, saattaa se näkyä poikkeavana käytöksenä, kuten arkuutena, vetäytyvyytenä tai aggressiivisuutena. Rotutyypillisesti birma on kuitenkin siisti ja sillä harvemmin esiintyy käytösongelmia.

4.2.3 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Birman kohdalla ei varsinaisesti voida puhua rotutyypillisistä luonneongelmista. Jalostusvalinnoilla sekä pentujen sosiaalistamisella ja yksittäisten kissojen totuttamisella stressiä tuottaviin tilanteisiin voidaan kuitenkin vaikuttaa birman luoteeseen ja käyttäytymiseen.

> kasvatukseen ei tule valita arkoja, aggressiivisia, vaikeasti käsiteltäviä tai muuten luonteeltaan selvästi epätyypillisiä birmoja

4.3 Terveys ja lisääntyminen

Pyhää birmaa pidetään pitkäikäisenä ja suhteellisen terveenä kissarotuna.
Kuten kaikissa suljetuissa populaatioissa, myös pyhällä birmalla esiintyy perinnöllisiä sairauksia ja geneettisiä riskitekijöitä. Suomessa rodun terveyttä seurataan kasvattajien ja omistajien ilmoittamien terveystietojen sekä Pyhä Birman Kissa ry:n terveyskyselyiden avulla. Kansainvälistä vertailutietoa saadaan muun muassa eläinlääketieteellisistä tutkimuksista ja vakuutusyhtiöiden aineistoista.

4.3.1 Veriryhmät

Pyhä birmoilla esiintyy A- ja B-veriryhmää. Veriryhmä ei vaikuta kissan terveyteen, mutta se on huomioitava jalostusta suunniteltaessa. Suurin riski liittyy B-veriryhmää olevaan naaraaseen, joka astutetaan A-veriryhmää olevalla uroksella. Tällöin osa pennuista voi sairastua vastasyntyneiden hemolyyttiseen sairauteen (neonataali isoerytrolyysi), jos ne saavat emän ternimaitoa ensimmäisten elintuntien aikana. Sairaus voi johtaa pentujen menehtymiseen.

Veriryhmien epäsopivuus voidaan huomioida estämällä riskipentujen ternimaidon saanti ensimmäisten elintuntien aikana ja huolehtimalla niiden ravitsemuksesta muulla tavoin.

4.3.2 Terveyskyselyiden tulosten analyysi

Pyhä Birman Kissa ry on toteuttanut terveyskyselyt vuosina 2016, 2020 ja 2023. Kyselyjen perusteella yleisimpiä omistajien ilmoittamia terveyshaasteita ovat ruoansulatuskanavan oireet, sisäelinsairaudet, anaalirauhasongelmat ja suusairaudet. Sydänsairauksia raportoitiin selvästi harvemmin, mutta niiden merkitys rodun terveydelle on suuri. Terveyskyselyiden tulokset ovat pääosin samansuuntaisia kuin kansainvälisissä vakuutusaineistoissa. Koska kyselyt perustuvat vapaaehtoiseen ilmoittamiseen, ne eivät kuvaa sairauksien todellista esiintyvyyttä, mutta antavat arvokasta tietoa rodun terveydestä ja sen muutoksista

Taulukko 8. Terveyskyselyjen tulokset vuosilta: 2016, 2020 ja 2023. Kyselyt on suunnattu kaikille birmojen omistajille.

Osa-alueet	**2016 vastaukset 182 birmaa**	**2020 vastaukset 269 birmaa**	**2023 vastaukset 377 birmaa**
Rokotusreaktio	15 (8,2 %)	20 (7,4 %)	14 (3,7 %)
Sisä- ja ulkoloiset	4 (2,2 %)	12 (4,5 %)	5 (>1 %)
Ruuansulatuskanavan ongelmat	35 (19,2 %)	46 (17,1 %)	50 (13,3 %)
Sisäelinsairaudet	25 (13,7 %)	27 (10,0 %)	31 (8,2 %)
Anaalirauhaset	21 (11,5 %)	36 (13,4 %)	33 (8,8 %)
Silmäsairaudet	19 (10,4 %)	27 (10,0 %)	31 (8,2 %)
Korvat	2 (1,0 %)	3 (1,1 %)	4 (>1 %)
Sydänsairaudet	8 (4,4 %)	12 (4,5 %)	8 (2,1 %)
suusairaudet (hammas)	-*	28 (10,4 %)	45 (11,9 %)
Hengitystiesairaudet	-*	3 (1,1 %)	2 (>1 %)
tukiranka ja rakenne	-*	-*	22 (5,9 %)
Turkki/iho (ihottuma, allergia)	1 (0,5 %)	7 (2,6 %)	5 (1,3 %)
Pica oire (syötäväksi kelpaamattomien asioiden syöminen)	29 (15,9 %)	54 (20,1 %)	79 (21,0 %)
Anestesia komplikaatiot	22 (12,1 %)	25 (9,3 %)	30 (7,9 %)
Eroahdistus	-*	13 (4,8 %)	22 (5,8 %)

Lähde: Pyhä Birman Kissa ry, terveyskysely 2016, 2020 ja 2023. *kysymys lisättiin myöhemmin kyselyyn

Ruuansulatuskanavan sairaudet

Ruoansulatuskanavan oireet ovat pyhä birmoilla yleisimmin raportoitu terveysongelma sekä suomalaisissa terveyskyselyissä että kansainvälisissä vakuutusaineistoissa. Tavallisimpia oireita ovat toistuva oksentelu, ripuli ja herkkävatsaisuus. Oireiden taustalla voi olla useita eri sairauksia tai toiminnallisia häiriöitä. Jalostuksessa on tärkeää seurata suvuittain esiintyviä ruoansulatuskanavan ongelmia.

Kardiomyopatiat (HCM, RCM, DCM)

Pyhä birmoilla esiintyy hypertrofista (HCM), restriktiivistä (RCM) ja harvemmin dilatoivaa (DCM) kardiomyopatiaa. Rodulle ei ole käytettävissä luotettavaa geenitestiä, joten sydämen ultraäänitutkimus on tärkein jalostuskissojen tutkimusmenetelmä. Kardiomyopatiat voivat kehittyä vasta aikuisiällä, minkä vuoksi yksittäinen normaali tutkimustulos ei sulje pois myöhempää sairastumista. Jalostuksessa suositellaan huomioimaan sekä yksittäisen kissan että sen lähisukulaisten sydänterveys.

Taulukko 9. ultraäänitutkimustulokset HCM, RCM,DCM (mukailtu)

Normal - normaali	**Équivocal - rajatapaus**	**Abnormal - epänormaali**
- ei todettua sydänsairautta - voi käyttää jalostuksessa	- sydänsairautta ei voida poissulkea - uusi seurantatutkimus 6kk – 12 kk kuluessa - ei kasvatukseen sillä aikaa	- HCM tai muu sydänsairaus löydös - vanhemmat, sisarukset ja jälkeläiset tulisi tutkia - ei kasvatukseen

Pyhä Birman Kissa ry:n suositus sydän tutkimuksille, sydämen ultraäänitutkimus (HCM/RCM-testaus)

– Testaus tehdään ultraäänitutkimuksella, birmoille sopivaa geenitestiä ei vielä ole.
– Ensimmäinen ultraäänitutkimus noin kahden vuoden iässä. Käytettäessä tätä nuorempaa kissaa jalostukseen suositellaan, että sen vanhemmat ovat tutkittu sydänultraäänitutkimuksella ja terveitä.
– Nykytiedon varassa yksi ultraäänitutkimus ei riitä takaamaan kissan sydämen terveyttä, vaan tutkimuksia täytyy tehdä useampi. On myös erittäin tärkeää ultrata myös vanhemmat kissat, koska sairaus voi puhjeta myös vanhemmalla kissalla.

Munuaissairaudet

Pyhä birmoilla esiintyy kroonista munuaissairautta kuten muillakin kissaroduilla. Lisäksi

rodulla on todettu keskimääräistä korkeampia seerumin kreatiniinipitoisuuksia ilman todettavaa munuaissairautta. Ikääntyvien jalostuskissojen terveystiedot ovat arvokkaita rodun pitkäaikaisessa seurannassa.

Allergiat

Allergioiden esiintyvyydestä pyhä birmoilla on vain vähän tutkimustietoa. Allergiset sairaudet voivat ilmetä iho-oireina, kutinana, korvatulehduksina tai ruoansulatuskanavan oireina. Jalostuksessa on suositeltavaa kiinnittää huomiota suvussa toistuviin allergisiin sairauksiin.

Suusairaudet

Suusairaudet ovat yksi yleisimmistä omistajien ilmoittamista terveysongelmista pyhä birmoilla. Tavallisimpia löydöksiä ovat hammaskivi, ientulehdus ja hampaiden tukikudossairaudet. Perinnöllisten tekijöiden mahdollista merkitystä tulee seurata.

Karsastus ja nystagmus

Karsastusta ja nystagmusta esiintyy satunnaisesti pyhä birmoilla kuten muillakin naamiovärisillä kissaroduilla. Ilmiöt liittyvät silmien ja näköhermojen kehitykseen, ja niiden voimakkuus vaihtelee yksilöittäin. Useimmat kissat sopeutuvat muutoksiin hyvin, mutta jalostuksessa näkyvien oireiden esiintymiseen tulee kiinnittää huomiota.

PICA- oireyhtymä

Pica -oireiden tunnusomaisin piirre on epätavallisten asioiden syöminen, myös pyhä birma rodulla tätä esiintyy. Oirehtiminen saattaa ilmentyä pakonomaisena tarpeena syödä esimerkiksi lankoja, kangasta, villaa, kumia tai muovisia esineitä. Liiallisesta ruoaksi sopimattomien esineiden syömisestä saattaa aiheutua vakaviakin haittoja kuten myrkytys, ruoansulatuskanavan häiriöt tai suolentukkeuma. Oirehtimisen taustan ymmärtäminen saattaa olla haastavaa, sillä syyt voivat olla moninaiset (mm. stressi, ympäristötekijät, opittu käyttäytyminen jne.)

FIP (feline infectious peritonitis)

FIP on kissan koronaviruksen (FCoV) aiheuttama sairaus, jonka kehittymiseen vaikuttavat sekä viruksen ominaisuudet että kissan immuunivaste. Tutkimusten perusteella pyhä birma kuuluu rotuihin, joilla FIP:n riski on keskimääräistä suurempi. Rodulla on todettu geneettistä alttiutta sairastumiselle, mutta yksittäistä sairautta selittävää geenivirhettä ei ole tunnistettu eikä

geenitestiä ole käytettävissä. Jalostuksessa on perusteltua huomioida suvussa esiintyneet FIP-tapaukset osana kokonaisterveyden arviointia.

Geneettisen monimuotoisuuden merkitys

Geneettinen monimuotoisuus on yksi rodun terveyden tärkeimmistä edellytyksistä. Riittävä perinnöllinen vaihtelu vähentää haitallisten geenimuotojen rikastumista ja tukee populaation elinvoimaisuutta. Jalostuksessa tulisi välttää yksittäisten kissojen liikakäyttöä, suosia mahdollisimman laajaa jalostuspohjaa ja huomioida sukusiitosaste sekä populaatiotason vaikutukset pitkällä aikavälillä.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Edellisen tavoiteohjelman jälkeen Omakissaan on ilmoitettu kuolleita birmoja aktiivisemmin. Vuosina 2019–2026 kuolleeksi ilmoitettujen birmojen keski-ikää ei voi luotettavasti laskea. Ikähajonta kuolleeksi ilmoitetuilla kissoilla on suuri (n. 3kk - 22 vuotta) ja kuolleeksi ilmoitettujen määrä on vielä murto-osa tilastoa. Suuri osa kuolemista asettuu 10–16 ikävuoden väliin.

Kuolinsyitä oli ilmoitettu 268 birmalle. Yli kolmasosalle syyksi on ilmoitettu vanhuus, kärjessä kuolinsyistä on myös munuaisten vajaatoiminta. Kasvaimista eniten oli ilmoitettu muu kasvain 12 kpl (seuraavana: nisäkasvain 7 kpl ja suolistokasvain 7 kpl). Sydänsairauksiin ja FIPiin menehtyneitä birmoja oli kumpaakin liki yhtä paljon.

Taulukko 10. Yleisimmät kuolinsyyt Omakissa, ilmoitettu vuosina 2019–2026

kasvaimet	**40**
infektiot	**33**
- *joista FIP*	*25*
munuaiset ja maksa	**53**
- *joista munuaisten vajaatoimintaa*	*37*
ruuansulatuskanavan sairaus	**20**
hengitystiesairaus	**7**
neurologinen sairaus	**12**
sydänsairaudet	**26**
- *joista HCM*	*6*
- *joista RCM*	*4*
- *joista muut*	*16*
Ei tietoa	**109**
vanhuus	**77**

Yhdistys on jatkanut ruumiinavauksien tukemista ja siten myös kerännyt tietoa ruumiinavauksilla kuolinsyistä.

4.3.4 Lisääntyminen

Viimeisen kymmenen vuoden aikana (2015–2024) birmoille on Suomessa rekisteröity 899 pentuetta, näissä on syntynyt yhteensä 2796 pentua. Näiden vuosien aikana keskimääräinen pentuekoko on ollut 3. Birmakasvattajille on tehty lisääntymiseen liittyvät kyselyt vuosina 2021 sekä 2025. Lisäksi pentueista on pyydetty täyttämään pentuekohtaiset tiedot samalla kun kasvattaja on pennut liittänyt yhdistyksen pentulistalle. Valitettavasti pentuetietoja kertyy vähän.

Vuoden 2016 kansainvälisessä kissatutkimuksessa vastausten perusteella birmoilla on lisääntymisessä muutamia osa-alueita, joissa ne ovat hivenen yliedustettuja muihin rotuihin nähden.

Taulukko 11. Lisääntymisen haasteet birmoilla kyselytutkimuksen perusteella (Vapalahti ym. 2016).

lisääntymiseen vaikuttava sairaus tai ongelma	**esiintyvyys birmoilla**	**esiintyvyys kaikilla rotukissoilla**
jatkuva kiima	2 %	3 %
ei lainkaan juoksuja	1 %	1 %
munasarjakystat	2 %	0 %
rintarauhastulehduksia	1 %	1 %
märkäkohtu	6 %	2 %
valeraskaus	2 %	2 %
synnytyskomplikaatioita	2 %	2 %
keskenmeno	4 %	1 %
keisarinleikkaus	15 %	7 %
kuolleena syntyneitä pentuja	8 %	6 %
hedelmättömyys (naaraat)	1 %	2 %
kivesten laskeutumattomuus	5 %	2 %

Keskimääräinen pentuekoko

Pentuekoko on birmoilla pysytellyt 3 paikkeilla. Vuositasolla syntyy myös suurempia pentueita, 4–5 pentua ei ole harvinaista. Toisaalta syntyy myös yhden pennun pentueita.

Kuvio 5. Pentuekoon kehittyminen (KA) vuosina 2010–2024.

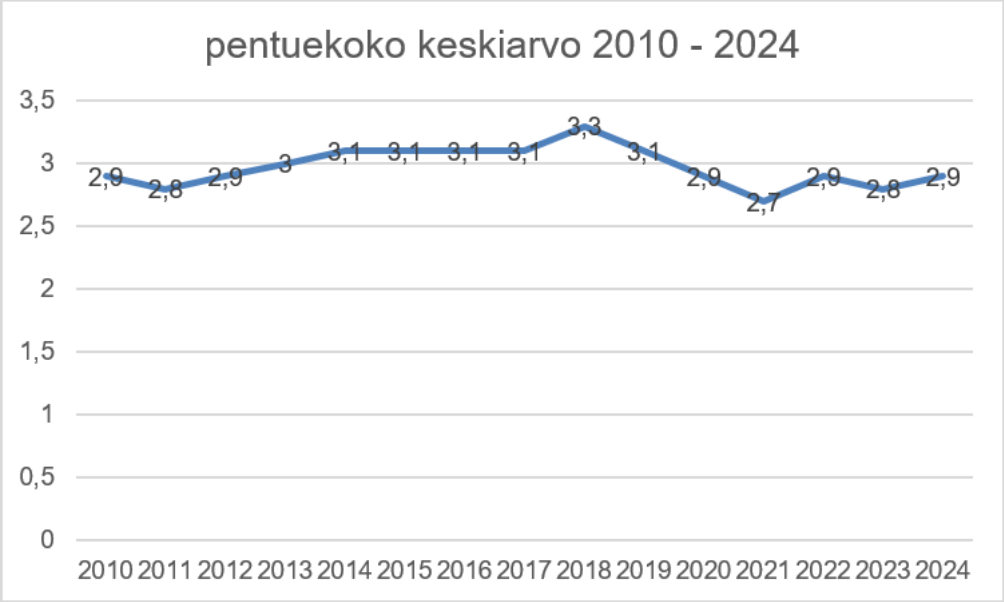

Astumisvaikeudet

Kasvattajakyselyssä 2025 raportoitiin vähän astumisvaikeuksia uroksilla. Sopivien urosten vähyyttä pidetään enemmän haasteena. Astutus toteutetaan useimmin naaraan kotona.

Tiinehtymisvaikeudet

Yleisesti birma naaraiden kiimat ajoittuvat tiettyihin vuodenaikoihin, aktiivisessa vaiheessa kiimojen väli on lyhyempi. Kiimat sijoittuvat tuolloin enemmistöllä 2–8 viikon väliin. Kiimojen välissä voi sitten olla useamman kuukauden tauko. Naaraiden kiimoja pidetään rodulla havaittavina. Keskenmenoja ja valeraskauksia raportoitiin vähän.

Kasvattajakyselyssä ilmoitettiin ehkäisytablettien käyttö implanttia suositummaksi. Ehkäisytablettien haittavaikutuksina pidettiin luonteen muutoksia, ruokahalun lisääntymistä ja muutamassa tapauksessa kohtutulehdusta.

Synnytysongelmat

Kasvattajakyselyssä 2025 synnytyksiä ilmoitettiin vuorokausilta 61 vuorokausiin 69, yleisin väli oli kuitenkin 64–67. Kasvattajille suunnattujen kyselyiden perusteella sektioita tehdään jonkin verran. Omakissassa sektioita oli ilmoitettu 78 kappaletta vuosina 2019–2026. Vuonna 2025 kyselyssä ilmoitettiin 15 sektiosta nykyisillä kasvatuskissoilla. Sektioihin oli päädytty: koska

synnytys oli pitkittynyt, se ei edennyt, poltot olivat heikot tai niitä ei ollut lainkaan. Verinen vuoto ja jumittunut pentu olivat myös syinä. Osa kasvattajista oli päätynyt jättämään sektioidun naaraan pois kasvatuksesta tai naarailta oli kohtu poistettu sektion yhteydessä. Omakissan tiedoissa on joitain naaraita, joilla on ollut 2 sektiosynnytystä. Joillain naarailla sektioita on useammassa sukupolvessa peräkkäin. Kyselyssä nuorin synnyttäjä on ollut vuoden ikäinen ja vanhin 10-vuotias.

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat naarailla

Birma hoitaa hyvin pentunsa. Lisäruokintaa on tarvittu tukena keskimääräistä suuremmissa pentueissa.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat rakenteelliset ominaisuudet

Birmoilla ei ole tunnettuja sairauksille tai lisääntymisongelmille altistavia rakenteellisia ominaisuuksia.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Birmojen kuolinsyissä kärkeä ovat pitäneet vuosia: FIP, sydänsairaudet sekä munuaisten vajaatoiminta. Jonkin verran raportoidaan myös erilaisia kasvaimia. Kyselyissä esille nousevat erityisesti anaalirauhasongelmat, erilaiset suolistotulehdukset ja niin kutsuttu pica-oire. Kyselyjen perusteella birmoilla on jonkin verran haastetta naaraiden synnytysten kanssa (sektiosynnytykset). Vastauksia on saatu verrattain vähän ja jatkossa lisääntymiseen liittyvää tietoa tarvitaan lisää.

> Jalostusvalinnoissa huomioidaan yksilön lisäksi sen lähisuvun terveys: erityistä huomiota kiinnitetään suvuittain toistuviin tai mahdollisesti periytyviin sairauksiin ja terveysongelmiin.

4.4 Ulkomuoto

Suomessa pyhät birmat ovat lähtökohtaisesti hyvin rodunomaisia. Jalostuksessa on onnistuttu pääasiassa välttämään ylilyöntejä siitä huolimatta, että joidenkin ulkomaisten birmakasvattajien suosima suuntaus rodun ulkomuodossa suosiikin liioitellumpia piirteitä (lyhyempi ja pyöreämpi kallo ja kuono). Brakykefalia tarkoittaa eläimillä lyhytkalloisuutta, jossa eläimen kallo ja kuono

ovat jalostuksen seurauksena epätavallisen lyhyitä ja leveitä. Tämä voi näkyä mm. lisääntyneinä silmän kyynelkanavaongelmina sekä purentavikoina.

Birmayhdistyksen Vuoden kasvattaja -palkinto myönnetään kasvattien näyttelyaktiivisuuden ja näyttelymenestyksen perusteella.

Taulukko 12. Birmayhdistyksen palkitsemat Vuoden kasvattajat vuosilta 2015–2024

vuosi	kasvattajanimi	kasvattaja
2024	FI*Whitefeather's	Suvi Lehtinen
2023	FI*Whitefeather's	Suvi Lehtinen
2022	FI*Whitefeather's	Suvi Lehtinen
2021	FI*Rais-Kis	Minna Raiski
2020	FI*Harebell	Sinikka Luoma
2019	Fi*Pirimirrin	Pirita Puumalainen
2018	FI*Nalle-Puhin	Kati Nieminen
2017	FI*Harebell	Sinikka Luoma
2016	FI*Harebell	Sinikka Luoma
2015	FI*Harebell	Sinikka Luoma

4.4.1 Rotumääritelmä

Pyhä birma on puolipitkäkarvainen ja keskikokoinen kissa. Birma on naamiokissa, jolla on syvänsiniset silmät. Jalat ovat tanakat ja lyhyet, pää on vahvarakenteinen, posket täyteläiset ja korvat melko pienet. Rodun erityinen tuntomerkki ovat valkoiset tassut, joiden rajat on tarkasti määritelty standardissa. Nämä sukat ja kiilat saa aikaan birmojen oma erityinen valkolaikku geeninsä (gloving gene). Sukkien tulee ulottua tassun etuosassa kissan kaikkiin varpaisiin, takajaloissa ylösalaisin olevan V:n muotoiset kiilat eivät saa ylittää kinnerniveltä. Anturoissa saa olla värillistä pigmenttiä. Ulkomuotoa määrittää rotustandardi. **Liite 2.**

4.4.2 Näyttelyt

Näyttelyt ovat kasvattajalle tärkeä tilaisuus kuulla tuomarien näkemyksiä birmoista, nähdä erilaisia rodun edustajia sekä verkostoitua muiden kasvattajien kanssa. Näyttelytulosta ei enää vaadita kasvatuskissoilta, mutta kasvattajan suositellaan käyvän näyttelyissä silloin tällöin perehtyäkseen rodun edustajiin ja rodun arvosteluun. Mitä enemmän birmoja käy näyttelyissä, sitä paremmin saadaan kuvaa rodun tämänhetkisestä ulkomuodosta. Vuonna 2025 birmapentuja syntyi hieman alle 300 kpl. Näistä näyttelyissä kävi n. 40 yksilöä. Tämä on n. 13 % vuoden aikana syntyneistä pennuista.

FiFessä birmoille hyväksytään yhteensä 40 eri värimuunnosta (liite 3). Monissa muissa kattojärjestöissä on hyväksytty lisäksi myös seuraavat värit: kaneli ja beige.

Kuvio 6. Suomessa rekisteröityjen birmojen värijakauma vuosina 2010–2024

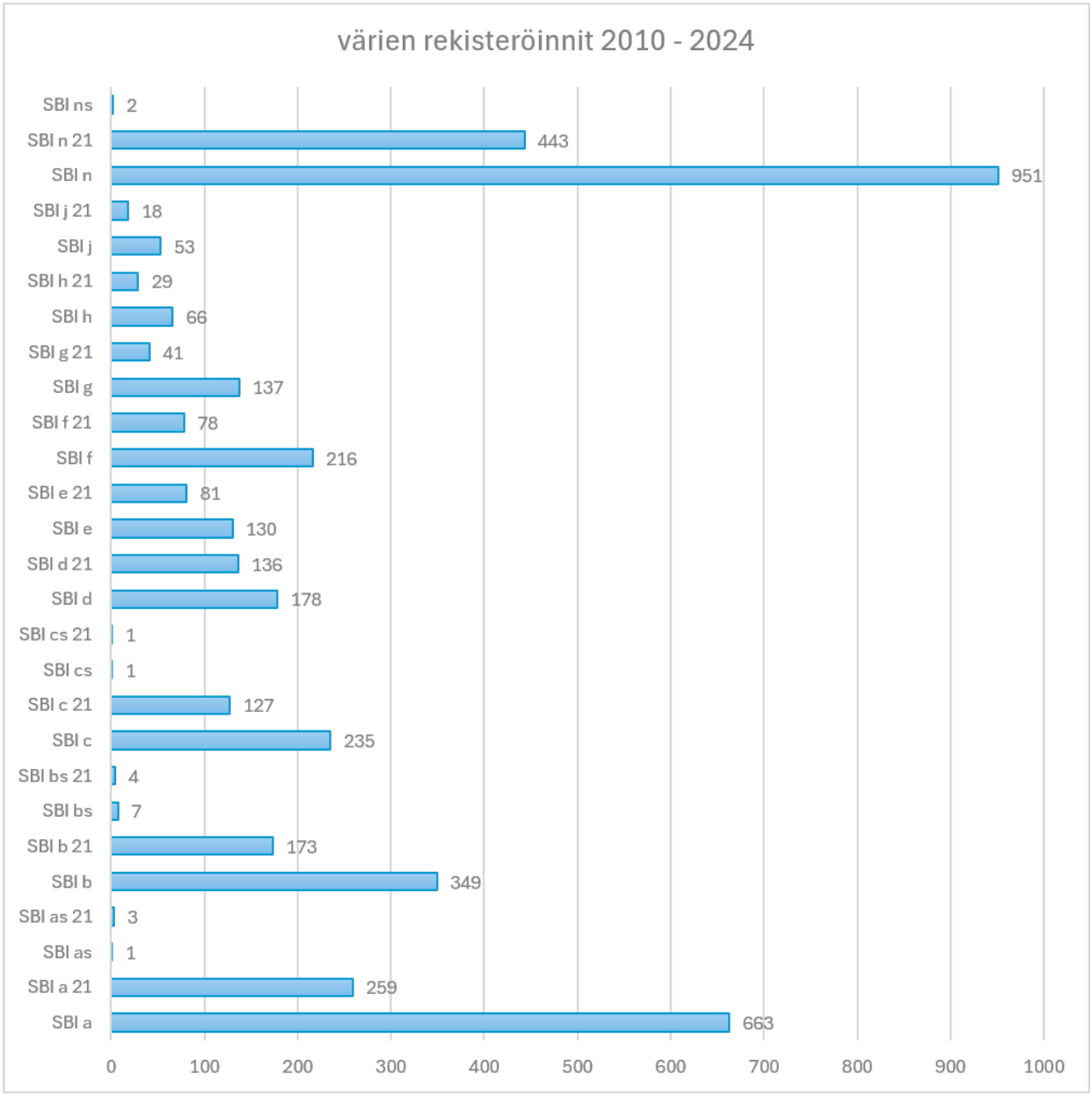

Rotuyhdistys järjestää birmojen Breed-BIS-näyttelyitä, joita on järjestetty joka toinen vuosi, viimeisin vuonna 2024. Näyttelyissä birmat ovat menestyneet vuodesta toiseen hienosti. Birmoja onkin usein palkittu Kissaliiton Vuoden Kissa- kilpailussa. Esimerkiksi vuonna 2025 Vuoden kissoja 1 kategoriassa olivat: vuoden naaras SW25 NW25 SC JCH KCH FI*Athena Annabel JW DVM, vuoden kastraattiuros SP SC Sarapou Laty Mety, CZ, vuoden nuori naaras NW24, NW25 CH JCH KCH FI*Njaalan Vääimuvuálääš JW, vuoden siitosuros CH JCH SE*ChillaBelle's Gustaf, sekä vuoden siitosnaaras NW SC FI*Nalle-Puhin Keep The Faith JW DSM DVM.

4.4.3 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Yleisilme

Birma on keskikokoinen kissa. Naaras painaa n. 3–4 kg, uros 4–5,5 kg.

Pää

Pää on vahvaluinen, otsa hieman pyöristynyt, nenä keskipitkä, posket täyteläiset ja hieman pyöreät sekä vahva leuka. Yleisiä haasteita ovat liian litteä otsa, pitkä ja suora nenä, kapeat posket ja heikko leuka. Pään malli on vuosien myötä jalostuksella kehittynyt toivottuun pyöreämpään suuntaan ja profiili paremmaksi. Pään ei tulisi olla kuitenkaan ns. ylityypitetty persialaismainen korvien, nenän ja pyöreyden suhteen. Joillakin yksilöillä pää on otsasta erittäin pyöristynyt, kuono-osa on lyhyt ja posket ylikorostuneet. Tähän ei tule pyrkiä, vaan birmalle rodunomainen ns. birmalook on säilytettävä.

Korvat

Korvien tulisi olla melko pienet ja pyöristyneet. Korvat asettuvat hieman vinoon, eivätkä liian kohtisuoraan päälaelle, vaan etäälle toisistaan. Osalla birmoista korvat ovat hieman liian suuret ja/tai sijoittuneet liian kohtisuorassa päälaelle tai liian lähelle toisiaan. Korvien koko ja sijainti ovat kuitenkin kehittynyt hyvään suuntaan.

Silmät

Silmien muoto on ovaalin muotoinen, ei täysin pyöreä. Väriltään silmät ovat syvän siniset. Virheitä ovat mm. liian pyöreät ja dominoivat silmät tai liian pienet, liian lähekkäin tai syvällä päässä olevat silmät sekä liian vaalea silmien väri. Karsastavat kissat tulee sulkea pois kasvatuksesta.

Vartalo

Urokset ovat naaraita massiivisempia. Jotkut birmat ovat heikkoluisia ja liian siroja.

Jalat

Jalkojen tulisi olla lyhyet ja vahvat. Valkoiset sukat ja kiilat ovat birmojen erityispiirre. Ne ovat väriltään puhtaan valkoiset ja niiden muoto on standardissa tarkasti määritelty. Virheitä ovat esimerkiksi liian matalat tai korkeat takajalkojen kiilat tai niiden puuttuminen kokonaan, epäsymmetriset etu- tai takasukat tai niiden puuttuminen kokonaan. Melko yleisiä virheitä ovat myös juoksut eli runnerit, jossa etutassun sisä- tai ulkosyrjässä valkoinen jatkuu juovana ylös yli viimeisen polkuanturan.

Tarkka standardi sukkien ja kiilojen suhteen on birmojen kasvatuksessa rodun erityinen haaste, koska niiden periytymistä on vaikea ennustaa. Sukkien ja kiilojen pienien virheiden ei yksinään tulisikaan olla jalostuskäytön esteenä, jos yksilö on muuten standardin mukainen.

Häntä

Hännän tulisi olla keskipitkä ja sulan muotoinen. Joskus häntä voi olla hieman liian lyhyt.

Turkin rakenne

Karvan pituuden tulee olla puolipitkä, turkin laadun on silkkinen ja aluskarvaa vähän. Virheitä ovat liian villava, pumpulinen ja helposti takkuuntuva tai liian runsas turkki.

Turkin väri

Kasvatuksessa tulee huomioida hyvä naamioväri. Värin tulee näkyä vahvana myös hännässä ja jaloissa. Vartalon ja vatsan tulee noudattaa naamiovärityst kontrastissa huomattavasti vaaleampana.

Joskus turkinväri selässä ja kyljissä on liian tumma. Selvimmin tämä näkyy tummissa väreissä, kuten ruskeassa. Naamiovärin tulee olla tasainen kaiken värisillä kissoilla. Valkoiset viiksityynyt ovat naamiokissalla virhe.

Valkolaikkuja esiintyy sukuelimissä, hännänpäässä, leuassa ja mahan alla. Valkolaikkuisen yksilön käyttöä jalostukseen pitää erityisesti harkita. Liian tumma turkin väri, valkolaikku mahassa tai rinnassa sekä vaaleilla väreillä sukkien ja kiilojen virheet, kuten runnerit, tulevat näkyviin vasta kissan iän myötä.

Värien erottaminen on ajoittain haastavaa. Epäselvissä tapauksissa tulisi väri geenitestata. Erityisesti hopeageeni saattaa olla vaikea tunnistaa.

Pennut syntyvät valkoisina ja naamiovärits kehittyy vähitellen iän myötä ja on valmis vasta aikuisena. Lämpötila vaikuttaa naamion vahvuuteen. Kesähelteillä naamionväri voi olla vaaleampi ja talvella ilmojen kylmetessä sävy tummenee. Maski voi vaaleta myös lääkekuurin tai sairauden yhteydessä ja tyypillisesti imettävillä naarailla hormonaalisista syistä.

Nenän väri

Kilpikonnanaamioilla kirsu voi olla vaaleanpunainen, naamionvärinen tai niiden yhdistelmä. Tabbynaamiolla kirsun keskusta taas on tiilenpunainen. Muilla väreillä kirsun tulee olla naamionvärinen.

Suositellaan, että kasvatuksessa käytettävät birmat ovat käyneet näyttelyssä ja saavuttaneet avoimessa luokassa vähintään EX-tuloksen

5 Yhteenveto aikaisempien toimenpiteiden / tavoiteohjelman toteutumisesta

Rodun edellisen kasvatuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Edellinen jalostuksen tavoiteohjelma oli voimassa vuosina 2021–2025.

Sitä edeltävät tavoiteohjelmat olivat voimassa vuosina 2010–2014 ja 2015–2020.

5.1 Käytetyimpien kissojen taso

Birmoilla ei ole rodulle pakollisia terveystutkimuksia. Rotuyhdistys on suosittanut sydäntutkimuksia erityisesti kasvatuskissoille. Suosituksena on myös veriryhmä määritys, munuaistutkimus ja FeLV ja FIV. Osa kasvattajista otattaa myös sieni- ja loistutkimuksia. Pakollisina jalostustutkimuksina Kissaliitto vaatii jalostuskissoilta napatyrättömyyden sekä uroksilta kivesten laskeutumisen. Naarailla Omakissaan kirjautuu myös sektiosynnytykset. Omakissan tiedot terveystutkimuksista ovat pitkälti omistajien ilmoitusten varassa. Kuolin tietoja myös puuttuu.

Erityisesti käytetyimpien naaraiden kanssa on käyty vähän näyttelyissä. Koska näyttelytulos ei ole enää vaatimus kasvattamiselle, näkyy se kasvatuskissojen kohdalla. Pyhä birma rotuna on haastava ulkomuodon suhteen, koska saadakseen sertin avoimessa luokassa, pitää valkoisten sukkien ja kiilojen olla standardin mukaiset. Kyseinen puute ei kuitenkaan vaikuta kissan muihin jalostusominaisuuksiin.

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Rodun sukusiitosaste pysyy vähintään nykyisellä tasolla, populaation jalostuskäyttö laajenee.	Kasvattajien yhteistyö tehostuu. Tässä tärkeässä roolissa on rotuyhdistyksen palvelujen kehittyminen.	Osittain toteutunut. Sukusiitosaste on kohonnut maltillisesti. Tuontien ja roturisteystaustaisten kissojen käyttö kasvatuksessa on lisääntynyt. Osa kasvattajista toimii aktiivisesti yhteistyössä. Yhdistyksen rooli voisi olla vahvempi.
Rodun monimuotoisuuden edistäminen	Uusien linjojen tuominen esim. kasvattajien yhteistyönä, roturisteysprojektin ja mahdollisten uusien roturisteyksien tukeminen tiedottamalla	Toteutunut osittain. Toistaiseksi Suomessa ei ole toteutettu uutta roturisteystä.
Kiinnitetään edelleen huomiota naaraiden ja urosten välisen suhdeluvun nostamiseen	eri urosten käytön lisäämistä kasvatuksessa	Suhdeluku on noussut, vielä ei kuitenkaan olla tavoitteessa. Lukema on 5 urosta 10 naarasta kohden, tavoite 7 urosta 10 naarasta kohden.
Birmalla on oma erityinen luonteensa, joka on yksi birman suosion perusta, ja	Kerätään tietoa mahdollisista rodulle tyypillisistä käytösongelmista esim.	Toteutunut.

sitä tulisi vaa-lia.	eroahdistus, villansyönti.	
Terveystietoja kerätään ja hyödynnetään systemaattisesti	Kannustetaan birman omistajia teettämään yhdistyksen suosittamia terveystutkimuksia birmoilleen. Suosituksia ylläpitää ja päivittää yhdistyksen terveystyöryhmä, ja ne perustuvat saatavilla olevaan tietoon (asiaan perehtyneet eläinlääkärit) ja yleisesti suositeltuihin käytäntöihin (esim. pawpeds, Kissaliitto).	Toteutunut osittain. Yhdistys on maksanut vuosittain korvauksia tutkimuksista, korvausrahat on vuosittain käytetty. Tulosten hyödyntäminen vaatii lisätoimia.
Yhdistys saa pentuetiedot kaikista syntyneistä pentueista. Tavoitteena selvittää pentukuolleisuutta ja saada tietoa synnytysongelmista.	Pentuekysely tietojen ilmoittamiseen kasvattajille	Ei ole toteutunut toivotusti.
Tavoitteena on ulkomuodollisen tason parantaminen	Ylläpidetään keskustelua rotustandardista ja rodun nykytilanteesta säännölliset Breed BIS näyttelyt	Toteutunut osittain. Näyttelytoiminta on aktiivista. Kasvatuksessa käytettäviä kissoja käytetään näyttelyissä kuitenkin verrattain vähän, birman tyypissä on jonkin verran epäyhtenäisyyttä.

6 Kasvatuksen tavoitteet ja toteutus

6.1 Kasvatuksen tavoitteet

Tavoitteena on säilyttää pyhä birma terveenä, pitkäikäisenä ja elinvoimaisena rotuna sekä ehkäistä perinnöllisten sairauksien ja muiden terveysongelmien yleistymistä.

6.1.1 jalostuspohja

Pyhä birma-rodun kokonaistilanne ja rakenne:

Rekisteröintimäärien nouseva suuntaus viimeisen 5 vuoden aikana mahdollistaa elinikäisen jälkeläismäärän rajan noston, kuitenkin eri jalostusyksilöiden käytön lisääminen puoltaa luvun laskemista. Populaation näkökulmasta edellisen tavoiteohjelman linjaukset ovat edelleen ajankohtaisia:

Suomalaisen birma kannan monimuotoisuutta edistetään ja ylläpidetään:

- välttämällä yksittäisten kissojen liikakäyttöä, suosimalla mahdollisimman laajaa jalostuspohjaa sekä huomioimalla sukusiitosaste ja jalostusvalintojen vaikutukset koko populaatioon.
- tuomalla uusia linjoja, toteuttamalla harkittuja roturisteyksiä, käyttämällä olemassa olevia sukulinjoja monipuolisesti ja harkiten.
- Rodun sukusiitosaste pidetään vähintään nykyisellä tasolla.
- Yhdistelmien monimuotoisuuden arvioinnissa huomioidaan vahvemmin sukukatokerroin.
- Kiinnitetään huomiota naaraiden ja urosten välisen suhdeluvun nostamiseen. Tämä tarkoittaa eri urosten käytön lisäämistä kasvatuksessa.
- kiinnitetään huomiota 2.polven jälkeläismääriin

6.1.2 käyttäytyminen ja luonne

Pyhällä birmalla on oma erityinen luonteensa, joka on yksi birman suosion perusta, ja siksi sitä tulisi vaalia.

- Kasvatukseen ei tule valita arkoja, aggressiivisia, vaikeasti käsiteltäviä tai muuten luonteeltaan selvästi epätyypillisiä kissoja. Esim. samasta pentueesta jalostukseen voidaan valita mieluummin ulkomuodoltaan hieman heikompi, mutta parempiluonteinen yksilö.
- Koska kissoille ei ole olemassa luonnetestejä, tietoa birmojen luonteesta kerätään birmojen omistajilta ja kasvattajilta mm. terveyskyselyiden avulla.
- Kerätään tietoa rodulla esiintyvistä käytöshaasteista (esim. eroahdistus, villansyönti, stressiin liittyvä merkkailu, epäsosiaalisuus yms.).

6.1.3 terveys ja lisääntyminen

Terveyden ja lisääntymisen osalta tavoitteena:

- Rodun terveydentilaa seurataan järjestelmällisesti: kasvattajilta ja omistajilta kerättävien terveystietojen, terveyskyselyiden, terveystutkimustulosten sekä kansainvälisen tutkimus- ja vertailutiedon avulla.
- Kasvattajia ja omistajia kannustetaan ilmoittamaan terveystietoja avoimesti ja osallistumaan terveyskyselyihin. Kerättyä tietoa hyödynnetään rodun terveydentilan seurannassa ja jalostuksen suunnittelussa. Terveystutkimusten tulokset ilmoitetaan Kissaliiton Omakissaan

- Jalostusvalinnoissa huomioidaan yksilön lisäksi sen lähisuvun terveys**:** erityistä huomiota kiinnitetään suvuittain toistuviin tai mahdollisesti periytyviin sairauksiin ja terveysongelmiin.
- Rodussa seurataan erityisesti sydänsairauksia sekä terveyskyselyissä esiin nousseita terveyshaasteita, kuten: ruoansulatuskanavan ongelmia, sisäelinsairauksia, suusairauksia ja anaalirauhasongelmia. Lisäksi seurataan munuaissairauksia, allergioita, silmäoireita ja pica-oireilua.
- FIP-tapausten esiintymistä seurataan ja niistä kerätään tietoa. Jalostusvalinnoissa huomioidaan suvussa esiintyneet FIP-tapaukset osana yksilön, suvun ja suunnitellun yhdistelmän kokonaisterveyden arviointia. Koska FIP-alttiuteen vaikuttavat useat tekijät eikä luotettavaa geenitestiä ole käytettävissä, yksittäisen testituloksen sijaan painotetaan terveystiedon avoimuutta, sukutietojen seurantaa ja geneettisen monimuotoisuuden turvaamista.
- Jalostusyhdistelmiä suunniteltaessa huomioidaan kissojen veriryhmät, jotta vastasyntyneiden pentujen hemolyyttisen sairauden riskiä voidaan ehkäistä.
- Yhdistys ylläpitää ja päivittää terveystutkimussuosituksia uuden tiedon perusteella, tiedottaa rodun kannalta merkittävistä terveysasioista ja kannustaa kasvattajia hyödyntämään terveystietoa vastuullisesti jalostuspäätöksissä.

6.1.4 ulkomuoto

Tavoitteena on pyhän birman ulkomuodon yhtenäistäminen. Haastavaksi tämän tekee se, että samalla jalostuksessa tulee kiinnittää huomiota eritoten rodun monimuotoisuuteen ja sen parantamiseen.

- Ylläpidetään keskustelua rotustandardista ja rodun nykytilanteesta, jotta kasvatukseen ei valikoidu liian yksipuolisesti jonkin ominaisuuden osalta ylityypitettyjä yksilöitä.
- Ylläpidetään keskustelua siitä, että jalostuksen painoarvo ei ole liiaksi ulkomuotokeskeisyydessä monimuotoisuuden kustannuksella.
- Pyritään aktiiviseen yhteistyöhön tuomareiden kanssa.
- Rodun ulkomuoto säilytetään tunnistettavana. Kiinnitetään huomiota oikeanlaiseen ”birmalookiin” ja kissaan kokonaisuutena.

- Kiinnitetään huomiota jalostukseen valittavien kissojen kokoon.

- Ulkomuodoltaan jalostukseen käytettävien kissojen tulee olla mahdollisimman rodunomaisia.

- Rotuydistys suosittaa, että kasvatuksessa käytettävät birmat olisivat käyneet näyttelyssä ja saavuttaneet avoimessa luokassa vähintään EX-tuloksen.

6.2 Suositukset siitoskissoille ja yhdistelmille

Suositukset kasvatukseen käytettävien kissojen ja yhdistelmien ominaisuuksista

- Geenipohja (kasvatuspohja)
  - siitosurosten käyttömäärä > sovitaan syyskokouksessa
  - sukusiitosasteen suuruus > sovitaan syyskokouksessa
  - sukupuolisuhde, tavoite: sukupuolisuhde on yli 0,7 = kymmentä naarasta kohden 7 tai enemmän
  - mikä osuus kasvatukseen?
  - uusien kasvattajien mentoroinnin aloitus

- Käyttäytyminen ja luonne
  - Kasvatukseen ei tule valita arkoja, aggressiivisia, vaikeasti käsiteltäviä tai muuten luonteeltaan selvästi epätyypillisiä kissoja.

- Terveys ja lisääntyminen
  - Sydänterveyttä edistetään säännöllisillä ultraäänitutkimuksilla, koska rodulla esiintyy HCM-, RCM- ja DCM-kardiomyopatioita eikä pyhälle birmalle ole käytettävissä luotettavaa sydänsairauksien geenitestiä. Yksi normaali tutkimustulos ei sulje pois myöhemmin kehittyvää sairautta, minkä vuoksi tutkimuksia suositellaan uusittaviksi ja myös vanhempien kissojen tutkimista pidetään tärkeänä. Ajantasaiset testaussuositukset löytyvät rotuyhdistyksen verkkosivuilta.
  - Jokainen nuorena kuollut pyhä birma tulisi avata kuolinsyyn selvittämiseksi.
  - Karsastavaa, knikkihäntäistä tai purentavikaista kissaa ei tule käyttää kasvatuksessa. Uroksella tulee olla todistus molempien kivesten laskeutumisesta.
  - Terveysongelmista ilmoitetaan yhdistykselle lomakkeella. Näin saatua tietoa voidaan julkaista tilastomuodossa.
  - pentuetiedot ilmoitetaan yhdistyksen omalla lomakkeella pentulistalle ilmoittamisen yhteydessä.

- Ulkomuoto
  - Ulkomuodoltaan jalostukseen käytettävien kissojen tulee olla mahdollisimman rodunomaisia.
  - Suositellaan, että kasvatuksessa käytettävät birmat ovat käyneet näyttelyssä ja saavuttaneet avoimessa luokassa vähintään EX-tuloksen.

- Kiinnitetään huomiota, että jalostuksen painoarvo ei ole liiaksi ulkomuotokeskeisyydessä monimuotoisuuden kustannuksella.

6.3 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2026	• kasvattajien työpajat tavoiteohjelman päivitykseen • tavoiteohjelman hyväksyminen syyskokouksessa vuosille 2026–2030 • Breed BIS
2027	• terveyskysely birman omistajille • mentorointi toiminnan kehittäminen aloitetaan • pentue tietojen keräämisen tehostaminen • kasvattaja tapahtuma (online tai kasvokkain)

2028	• Breed BIS
	• jatketaan:
	  ○ mentorointi toiminnan kehittäminen
	  ○ pentue tietojen keräämisen tehostaminen

2029	• kasvattajakysely • kasvattaja tapahtuma (online tai kasvokkain) • tavoiteohjelman päivityksen valmistelu
2030	• Breed BIS • tavoiteohjelman päivitys

Myös esim. Kasvatuksen tavoiteohjelman ja terveyteen vaikuttavien testien vaikutuksen/tavoitteiden seuraaminen

6.4 Mahdolliset uhat sekä varautuminen ongelmiin

Yhteenveto rotuun kohdistuvista riskeistä, siitä miten niihin varaudutaan, miten niiden toteutumista voidaan välttää sekä mitä ne toteutuessaan merkitsevät rodulle.

Riski	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
Jalostuspohja kapenee	Liian suppea siitoseläinten käyttö	Informaatiota kasvattajille: monimuotoisuuden merkityksen korostaminen terveyden	Siitoskissojen laajempi käyttö: mahdolliset roturisteytykset, tuonnit ulkomailta sekä kasvattajien yhteistyö nykyisten	Pentukuolleisuus nousee, lisääntymisongelmat ja sairaudet lisääntyvät

		kannalta.	kasvatuslinjojen kanssa.	
Sairauksien lisääntyminen rodussa	Riittämätön tieto rodun terveydestä. Jalostuskissojen riittämätön testaus. Avoimuuden puute.	Tiedonsaannin helpottaminen, terveystietojen keruu ja julkaisu yhdistyksen toimesta. Rohkaistaan ilmoittamaan tuloksia terveysrekistereihin, josta tiedot hyödyttävät kasvattajia. Geenitutkimuksen tuoma uusi tieto. Vastataan aktiivisesti terveyskyselyihin.	Jalostuksessa käytetään tutkittuja ja terveeksi todettuja birmoja. Kasvattajat selvittävät mahdollisuuksien mukaan käyttämiensä jalostuskissojen lähisuvun terveyttä ja elinikää. Tuontikissojen taustojen selvittäminen ja maltillinen jalostuskäyttö (ei kaikkia jälkeläisiä yhtenä vuonna).	Rodussa ilmenee perinnöllisiä sairauksia ja näitä sairauksia todetaan laajasti kasvatukseen käytetyillä kissoilla. Eliniän lasku.
Birmoille tyypillinen luonne muuttuu heikompaan suuntaan. Esim. arkuus tai aggressiivisuus lisääntyy.	Kasvatuksessa ei kiinnitetä riittävästi huomiota jalostuskissojen luonteeseen. Rodussa ilmenee ei-toivottavaa käyttäytymistä, jonka perinnöllisyydestä ei ole varmuutta. - Haaste: Kissoilla ei luonnetta voida testata, palaute tulee pennunostajilta.	Riittävä tiedon antaminen birmaa lemmikiksi harkitseville rodun sosiaalisuudesta. Rotu ei viihdy yksinäisyydessä ja tämä yhdistettynä sisäkissan elämään, voi tuoda ei-toivottavaa käyttäytymistä.	Kasvatuksesta karsitaan selkeästi aggressiiviset, syrjäänvetäytyvät tai arat yksilöt Pennunostajien kanssa käydään läpi rodun luonnetta ja käyttäytymistä.	Birman luonne on pääsääntöisesti hyvä ja yksi sen jatkuvan suosion perusta. Luonteen muuttuminen varmasti vaikuttaisi rodun suosioon lemmikkinä.
Lähdetään tyypittämään liikaa jotain ulkonäkö ominaisuutta.	Kasvatus painottuu liikaa ulkomuotoon terveyden kustannuksella.	Kasvattajilla yhtenäinen näkemys birman ulkomuodosta: Yhteiset jäsentapahtumat, joissa	Jalostuskissoja valitessa kiinnitetään huomiota oikeaan tyyppiin, rakenteeseen ja kokoon.	Birmatyypin yhtenäisyyden menettäminen. Terveysongelmia: rotustandardi mahdollistaa liioittelemattoman

		keskustellaan birmojen ulkomuodosta. Kannustetaan kasvattajia käymään näyttelyissä Rodun oma erikoisnäyttely aika ajoin		ja rakenteellisesti terveen kissan kasvattamisen.

7 LÄHTEET

Hadar, B. N., Bonnett, B. N., Poljak, Z. & Bernardo, T. M. 2023. Morbidity of insured Swedish cats between 2011 and 2016: Comparing disease risk in domestic crosses and purebreds. Veterinary Record 192(12), e2778. DOI: 10.1002/vetr.2778. (PubMed)

Identification of novel genetic variants associated with feline cardiomyopathy using targeted next-generation sequencing. 2025. Scientific Reports. DOI: 10.1038/s41598-025-87852-5.

Kennelliitto,fi; Mäki Katariina > Tietoa jalostuksen tueksi. Viitattu: 20.10.2026

Kittleson MD, Côté E. The Feline Cardiomyopathies: 2. Hypertrophic cardiomyopathy. J Feline Med Surg. 2021 Nov;23(11):1028-1051. doi: 10.1177/1098612X211020162. PMID: 34693811; PMCID: PMC8642168.

Luis Fuentes, V., Abbott, J., Chetboul, V., Côté, E., Fox, P. R., Häggström, J., Kittleson, M. D., Schober, K. & Stern, J. A. 2020. ACVIM consensus statement guidelines for the classification, diagnosis, and management of cardiomyopathies in cats. Journal of Veterinary Internal Medicine 34(3), 1062–1077. DOI: 10.1111/jvim.15745. (PubMed)

Paltrinieri, S., Giraldi, M., Prolo, A., Scarpa, P., Piseddu, E., Beccati, M., Graziani, B. & Bo, S. 2018. Serum symmetric dimethylarginine and creatinine in Birman cats compared with cats of other breeds. Journal of Feline Medicine and Surgery 20(10), 905–912. DOI: 10.1177/1098612X17734066. (PubMed)

Roman, Nick, DVM, MPH, College Station Cat Clinic
Reviewed ByJoyce Carnevale, DVM, DABVP, College of Veterinary Medicine, Iowa State University. 2023. Feline Infectious Peritonitis
https://www.msdvetmanual.com/infectious-diseases/feline-infectious-peritonitis/feline-infectious-peritonitis

Vapalahti, K., Virtala, A.-M., Joensuu, T. A., Tiira, K., Tähtinen, J. & Lohi, H. 2016. Health and Behavioral Survey of over 8000 Finnish Cats. Frontiers in Veterinary Science 3, 70. DOI: 10.3389/fvets.2016.00070. (Frontiers)

8 LIITTEET

LIITE 1 Aktiivisimmat 15 kasvattajaa 2010–2024

kasvattaja	pentueet	rekisteröidyt pennut	sukua jatkaneet kasvatit	% sukua jatkaneet
Zildan	**67**	**221**	32	14,4
Kattimäen	45	141	24	17
Tamus	43	125	**47**	**37,6**
Rais-Kis	36	114	27	23,7
Aamentassu	26	108	14	13
Lumivuoren	30	102	7	6,9
JoJon	36	96	38	**39,6**
Demian	34	89	24	26,9
Lofanna	31	88	21	23,9
Kujakeikarin	26	86	9	10,5
Ziazan	26	82	17	20,7
Annmark	26	81	24	29,6
Harebell	25	76	28	**36,8**
ElfQuest	23	71	20	28,1
Pirimirrin	23	68	20	29,4

LIITE 2 rotumääritelmä pyhä birma

General/yleistä	Size/koko	medium in size/keskikokoinen
Head/pää	Shape/muoto	strong bone/vahvaluinen
	Forehead/otsa	slightly rounded/hieman pyöristynyt
	Cheeks/posket	full somewhat rounded/ täyteläiset, pyöreähköt
	Nose/nenä	of medium length without stop, but with a slight indentation/ keskipitkä ilman stoppia, mutta jossa pieni painauma
	Chin/leuka	firm/vahva
Ears/korvat	Shape/muoto	Rather small with rounded tips/ melko pienet, pyöristyneet korvanpäät
	Placement/sijainti	set slightly tipped, not too upright on the skull with good width between/ asettuneet hieman vinoon, ei liian kohtisuoraan päälaelle, etäälle toisistaan
Eyes/silmät	Shape/muoto	not quite round, slightly oval, medium size/ eivät täysin pyöreät, hieman ovaalit, keksikokoiset
	Colour/väri	deep blue/syvänsiniset
Body/vartalo	Structure/rakenne	slightly long body. Males must be more massive than females/ melko pitkä vartalo, urosten tulee olla naaraita kookkaampia.
Legs/jalat		short and strong/lyhyet ja vahvat
	Paws/anturat	rounded/pyöreät
	Gloves/Sukat ja kiilat	The special feature of the Sacred Birman is the white feet, called "gloves", on both the front and hind feet. These gloves must be pure white. They should stop at the articulation or at the transition of toes to metacarpals, over which they should not extend. Slightly longer white gloves on the hind feet can be tolerated. On the back of the hind feet the white gloves end in points. The ideal "gauntlets" end in inverted "V's" and extend 1/2 to 3/4 of the way up the hock. Lower or higher gauntlets are acceptable but should not go beyond the hock. It is important that the gloves are equally long and show

		symmetry of white, on either the two front or two hind feet, or even better, on all four feet./ Pyhän birman erityispiirteenä voidaan pitää valkoisia tassuja etu- ja takajaloissa, näitä kutsutaan sukiksi. Sukkien tulee olla puhtaan valkoiset. Sukat saavat ulottua varpaiden tyveen tai jalan niveleen asti, mutta ei ylemmäksi. Takajaloissa sallitaan valkoinen hieman korkeammalla. Takajalkojen jalkapohjissa valkoinen muodostaa kärjen, jota kutsutaan kiilaksi. Ihanteelliset kiilat ovat ylösalaisin käännetyn V:n muotoiset ja ovat korkeudeltaan puolesta kolmeen neljäsosaan takajalan jalkaterästä. Matalammat tai korkeammat kiilat ovat hyväksyttäviä, mutta niiden ei tulisi ylittää ”kantapäätä”. On tärkeää, että sukat ovat yhtä korkeat ja symmetriset siten, että etujalkojen sukat ovat keskenään tasaiset ja takajalkojen sukat keskenään. Ihanteellisinta olisi, että kaikki neljä sukkaa olisivat yhdenmukaiset.
Tail/häntä		Of medium length, forming a plume/ keskipituinen, sulan muotoinen.
Coat/turkki	Structure/rakenne	Long to semi-long, according to the actual parts of the body: short on the face, gradually growing longer on the cheeks to a full frill, long on the back and the flanks. Silky texture. Little undercoat./ Pituus pitkästä puolipitkään, vartalon eri osien mukaan: kasvoissa lyhyt turkki, joka vähitellen pitenee tuuheaksi kauluriksi. Turkki on pitkä selässä ja kyljissä. Silkkinen turkinlaatu. Vähän aluskarvaa.
	Colour/väri	Shows all characteristics known from the Siamese pointed cats, but all four feet are white (gloves). The points include the face, ears, legs, tail and genitals. The points

		shall be even and in good contrast to the body colour. Body colour: refer to the General Part for Siamese pointed cats. Only in adult cats are the colour of the points and the body colour fully developed. / väritys kuten muillakin naamiokissoilla, mutta kaikki neljä käpälää ovat valkoiset (hansikkaat). Naamiovärityksen on oltava tasainen ja kontrastissa vartalon värin kanssa. Vartalon väritys: ohjeistus kuten muilla naamiokissoilla. Vasta aikuisella kissalla naamiovärityksen ja vartalonväri ovat täysin kehittyneet.
Remarks/ huomautukset		The Sacred Birman shows a special morphology, which is unique for the breed/ pyhällä birmalla on erityinen, rodulle tyypillinen ulkomuoto
Faults/virheet	Coat/turkki	pure white or coloured patches on the chest or the belly/ puhtaan valkoinen tai värillinen laikku rinnassa tai vatsassa.
Faults precluding the certificate/ sertin eväävät virheet	Nose/nenä	incompletely pigmented nose leather/ epätäydellisesti pigmentoitunut nenänpää
	Legs/jalat	creeping up of the white on the sides or the reverse sides of the gloves of front and/or hind feet (known as "runners"), absence of "gauntlets" on the hind feet. / etu- tai takajalkojen valkoisten sukkien leviäminen jalkojen sisä- tai ulkosivuille (ns. juoksu). Kiilojen puuttuminen takajaloista.
	Coat/turkki	white patching in the coloured areas or the reverse a white patch on the genitals/ valkoinen laikku värillisessä osassa tai päinvastoin, valkoinen laikku sukupuolielimissä.

LIITE 3 pyhä birma hyväksytyt värit FiFE

EMS koodi väritys	**EMS koodi väritys**
SBI n ruskeanaamio	SBI n21 ruskeatabbynaamio
SBI a sininaamio	SBI a21 sinitabbynaamio
SBI b suklaanaamio	SBI b21 suklaatabbynaamio
SBI c lilanaamio	SBI c21 lilatabbynaamio
SBI d punanaamio	SBI d21 punatabbynaamio
SBI e cremenaamio	SBI e21 cremetabbynaamio
SBI f ruskeakilpikonnanaamio	SBI f21 ruskeakilpikonnatabbynaamio
SBI g sinikilpikonnanaamio	SBI g21 sinikilpikonnatabbynaamio
SBI h suklaakilpikonnanaamio	SBI h21 suklaakilpikonnatabbynaamio
SBI j lilakilpikonnanaamio	SBI j21 lilakilpikonnatabbynaamio

EMS koodi väritys	**EMS koodi väritys**
SBI ns ruskeasavunaamio	SBI ns21 ruskeahopeatabbynaamio
SBI as sinisavunaamio	SBI as21 sinihopeatabbynaamio
SBI bs suklaasavunaamio	SBI bs21 suklaahopeatabbynaamio
SBI cs lilasavunaamio	SBI cs21 lilahopeatabbynaamio
SBI ds punasavunaamio	SBI ds21 punahopeatabbynaamio
SBI es cremesavunaamio	SBI es21 cremehopeatabbynaamio
SBI fs ruskeakilpikonnasavunaamio	SBI fs21 ruskeakilpikonnahopeatabbynaamio
SBI gs sinikilpikonnasavunaamio	SBI gs21 sinikilpikonnahopeatabbynaamio
SBI hs suklaakilpikonnasavunaamio	SBI hs21 suklaakilpikonnahopeatabbynaamio
SBI js lilakilpikonnasavunaamio	SBI js21 lilakilpikonnahopeatabbynaamio

Onko oikea käännös?